

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

1947 .

Петро Андрусів

Ч. 12. РІК V. ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., ГРУДЕНЬ, 1948

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ PHILADELPHIA, PA., DECEMBER, 1948 VOL. V No. 12

СКІЛЬКИ ТЕПЕР УКРАЇНЦІВ?

Професор др Володимир Кубійович мав у Мінхені доповідь про стан українського населення в Світах.

На підставі його підрахунків виходило б що в совітській Україні є тепер всього 21,000,000 українців, а на землях поза совітською Україною у Совітськй Союзі 8,000,000, отже разом під совітською окупацією 31,000,000.

В 1933 український народ втратив 7,000,000 у голоднечі яку спланувала й перевела Москва, а підчас минулої війни найменше двічі стільки.

21,851 УКРАЇНЦІВ ВИЕМИГРУВАЛИ

ІРО подає що в 1947 і 8 місяцях 1948 з американської зони Німеччини виїмигрували до різних країн 21,851 українських скитальців.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ТУРЕЧЧИНІ

В Царгороді (Істамбулі) вже 28 років існує Українська Громада в Туреччині, складена головно політичних збігців Великої України, у значній часті кубанців. Головою тепер є Микола Забелло.

УСПІХИ НАШОЇ СПІВАЧКИ В ЛОНДОНІ

В Лондоні живе наша відома співачка Євгенія Зарицька, яка почала свою мистецьку кар'єру ще перед війною у львівській опері. Після війни вона якийсь час жила в Італії, а згодом приїхала до Лондону. Маючи непересічний голос, а при тім сценічні здібності, наша співачка швидко зуміла здобути собі імя у музичному світі Лондону.

Після кількакратних виступів перед мікрофоном британського радіа і солового виступу на концерті англо-австрійського товариства, вона виступала у великому концерті камерної музики в Алберт Гол під дирекцією світової слави диригента Фуртвенглера.

В останньому часі з успіхом дебютувала у „Севільському Цирюльнику” в опері Карл Роза у Лондоні, збираючи заслужені оплески.

Привітання після приїзду з Європи п. Ірини Павликовської і п. Уляни Целевич в Централі США

АНГЛІЙСЬКІ ЮНІ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Закінчився 80-ий черги конгрес англійських юній, у присутності численних делегатів, які заступали понад 7 мільонів зорганізованого британського робітництва.

В резолюціях конгресу делегати ухвалили піддержати екопомічну й закордонну політику теперішнього уряду та його боротьбу проти комунізму.

Препозицію піддержати Міжнародну Синдикальну Федерацию, яка сьогодні є під впливами совітських синдикатів, відкинута великою більшістю. Навіть сам Артур Дейкін, президент МСФ та член генеральної ради англійських юній, признав, що та міжнародна синдикальна організація є „нічим іншим, як новим інструментом для піддержки совітської політики”

ЗАКРІПАЧЕННЯ ЖІНКИ В СССР

Керівницка совітського жіноцтва Ніна Попова підкреслила у „Правді” що участь жінок у „розгортанні соціалістичної індустріалізації і колективізації сільського господарства” в СССР завдяки великій заслугі Сталіна (розуміється!) постійно зростає. Тоді як до другої світової війни в господарстві країни працювало 40% жінок, то в 1947 р. ця кількість збільшилася до 47% писала вона.

Як це на практиці виглядає? Із Станиславова повідомляють, що жінки-дроворуби ворохтянського району значно перевищують норми і деколи навіть перевищують норми виробництва чоловіків. Поки не було „щасливого Сталінського життя” наші гучулки, як дроворуби не працювали. З роду-віку такого у нас не бувало, аж тепер дожилися.

НОВІ ГРУПИ ВОЯКІВ УПА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ

Осінню цього року перейшли границю до американської зони дев'ять малих гуртів воїнків УПА і здались добровільно в руки американської армії. Всі важко пробивалися через польсько-чесько-болшевицькі застави, зводячи завзяті бої. Майже всі ранені.

Спосіб життя в часі перемаршу дуже важкий. Вдень нібито відпочинок, десь у густій траві, збіжжі, чи у проваллях лісів. Вночі безперервний марш серед чужого і ворожого терену, часті засідки і бої.

До того голод і спрага. Запаси, забрані з дому, вичерпалися. Вступати до польських або чеських хат небезпечно. Приходилось харчуватись тим що зустріли випадком по дорозі. Бувало, що й кілька днів нічого не їли. І так з останньою групою дівчата п'яти днів прокрадалися лісами під чесько-німецьким кордоном, не ївши нічого. Тому що всі були виснажені важкою дорогою і голодом та ще й ранені, їх негайно приміщено в лікарні.

ПРЕЗИДЕНТКА МІЖНАРОДНОЇ ЛІГИ МИРУ Й СВОБОДИ

Лявреатка мирової нагороди Нобела на 1946 рік Емілія Грін-Болч президентка Міжнародної Ліги Миру й Свободи, відвідала Німеччину весною цього року і мала два публичні виступи, в Гамбургу і в Штутгарті, де говорила про міжнародну співпрацю. Емілія Болч вже має 81 літ. Вона видала була в Нью Йорку в 1910 р. книжку про славянських імігрантів; Авр Славик Сітізенс.

По піршій світовій війні дуже прихильно ставилась до української Секції Міжнародної Ліги Миру й Свободи, коли була секретаркою а головою була тоді незабутня Джейн Адамс. Школа що при її побуті в Європі не було стрічі між нею українками. МБД

ЛЕСЯ УКРАЇНКА ПО ЧЕСЬКИ

У Празі поставлено творчі Українки „Лісова Пісня” по чеськи. Музичний супровід написав один з чеських композиторів.

НАШЕ ЖИТТЯ—OUR LIFE

Урядовий орган Союзу Українок Америки, виходить кожного місяця.

Редакція й адміністрація, 866 Норт 7-ма вул., Філадельфія 23, Па.

Official monthly publication of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., 866 North 7th Street, Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$2.00 per year — \$1.25 for 6 months. Subscription in Canada \$2.00 per year. Single copy 20 cents.

Передплата у Злучених Державах \$2.00 річно, на пів року \$1.25. В Канаді \$2.00 річно. Поодинокі число 20 центів.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879.

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва

Довоєнна праця українського жіноцтва спіралась головно на Рідних Землях Західної України. Поза Україною головні осередки українського жіночого руху були в Америці, Канаді, Чехії та Варшаві.

Друга світова війна зовсім змінила умовини на Рідних Землях. Всі українські землі нашлись під більшовицькою окупацією. Дорібок українського жіноцтва знищено, активніших жінок вивезено, українські жіночі організації зліквідовано. Велика частина свідомого українського жіноцтва опинилась поза межами батьківщини на скитальщині. Український жіночий рух знайшовся у новій ситуації, бо вся його праця йде поза межами батьківщини. На еміграції в Західній Європі перший раз прийшли до співпраці ті жінки які довгі роки були відтяті від спільної праці.

Тимчасом росли і кріпили свої сили жіночі організації Америки й Канади, які виборювали собі чимраз кращі позиції не тільки серед українського громадянства але й серед американського та канадського. Виросло тут нове покоління, рожене в Америці й Канаді, для якого новий світ є рідною землею, а не чужиною. Вони боронили свою батьківщину своїми грудьми у війні.

І так українське жіноцтво попало в різні умовини побутові і соціальні. Серед важких умовин побутових українське жіноцтво на скитальщині не стратило свого гарту і спільно стало до праці і хоч розділені далекими просторами та умовинами побутовими, українське жіноцтво на скитальщині знайшло скоро спільну мову із заокеанськими сестрами. Ніколи наше жіноцтво не зможе забути, скільки труду і праці поклали заокеанські організації для рятування положення українських скитальців, через протести і віча в обороні їх правного положення, та через допомогу для рятування здоров'я й життя.

Сьогодні вже велика частина скитальців переселена по цілому світі. Та частина яка попала до краю де є жіночі організації, доповнює ряди членів організацій Америки чи Канади. Але велика частина попала у ті країни, де зовсім не було українського життя або воно було дуже слабе, як Бельгія, Англія, Австралія. На всіх тих нових землях жіноцтво мусіло почати піонерську працю. Жіноцтво зверталось за поміччю до сильніших організацій як Союз Українок Америки чи ОУЖ в Німеччині. Треба було всі ті розпорошені сили зібрати й скріпити, щоб створити спільну силу, яка виповнила б ті завдання, які тепер стоять перед українським жіноцвом.

Коли у світі йде виразна боротьба двох світоглядів, українське жіноцтво вважало за конечне зясувати своє місце і становище. Чуючи на собі моральний обов'язок як одної з найсильніших жіночих організацій, Союз Українок Америки скликав Світовий Конгрес Українського Жіноцтва. Цей заклик піддержали всі жіночі організації у світі і всі визначні громадські діячки. Справа була така ясна і пекуча, що тільки було треба бути вдячним Союзові Українок Америки за його ініціативу та матеріальні тягарі, які взяв на себе.

Конгрес відбувся 12 і 13 листопада у Філадельфії при численній участі делегаток Америки, Канади та Європи і підтримці всіх інших організацій, які задля матеріальних і паспортних труднощів не могли приїхати. Конгрес залишив незатерте враження на присутніх жінок і був величезним підйомом духа української жінки. Жіноцтво виказало велику зрілість та зрозуміння ваги моменту.

Одною з перших і основних справ, яку видвигнув Конгрес, була оборона інтересів поневоленої батьківщини — голосний протест проти насильства та окупації більшовицької влади на Україні і терору, який там панує.

Жіноцтво заманіфестувало свою єдність з Рідним Краєм, солідаризуючися з визвольними змаганнями українського народу.

Вважаючи, що зеднання наших внутрішніх сил це передумова успіху в нашій боротьбі, і підтримуючи засади внутрішньої єдності, Конгрес заявив свою підтримку Національній Раді, і реферати, і привіти та резолюції, виступи бесідниць старших і молодих, і виступи делегаток усіх країн зеднались на цій політичній платформі, даючи сильну відправу наїзникові України та добиваючися в демократичного світу підтримки і помічі. Це своє становище Конгрес подав окремою заявою до Об'єднаних Націй та передав жіночим українським і чужим організаціям і пресі. Великою підтримкою цього становища був виступ голови "Каммон Коз", пані Наталі Пейн, яка підкреслила визвольні змагання українського народу, завзиваючи Америку до помічі.

Друга головна справа яку вирішив Конгрес, це створення одної спільної репрезентації українського жіноцтва — Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Створено осередок який буде координувати працю українського жіноцтва у світі.

Конечність упорядкування внутрішнього відтинку в жіночій русі була така велика, що піддержали це всі існуючі організації. Коли хто не міг прибути і мати заступництво в часі Конгресу, то зголосились писемно, висилаючи резолюції і співпрацюючи у підготові. І коли прийшов Конгрес, все жіноцтво було однодушне у своїй основній програмі, і всі ухвали переходили одноголосно. Чи то вигнані з Рідної Землі скиталки, чи вільні громадянки Америки або Канади, вони виявили себе зрілими громадянками. Обов'язки перед Батьківщиною і потреба взаємної допомоги злучили українське жіноцтво всього світу в одну родину.

Оце велике моральне досягнення, що жіноцтво перше після воєнного розвалу створило світову організацію і спільно стало в обороні поневоленої батьківщини.

Нове питання виринуло на Конгресі — питання молоді рожденої і вихованої в Америці й Канаді, для якої ці країни є рідними, а не чужиною. Вони чують себе українками і хочуть стати у спільні ряди. Та молодь не знає Старого Краю, вона любить його, але в її очах той край є такий яким залишили його батьки 35 чи 40 років тому. Ми мусимо представити той край так як він є тепер та об'єднати цю молодь тісно з нами. Ця молодь має змогу багато зробити для української справи, як громадянки Америки і Канади. Ряди нашої молоді сильно прорідились, і ми повинні дорожити нашою молоддю, щоб вони понесли наші прапори далше.

Тепер за українським зорганізованим жіноцвом перше завдання понести ідеї СКУЖ між жіноцвом і між громадянством та піддержати їх, щоб ці великі моральні капітали, які придбав українському жіноцтву СКУЖ, не пропали безслідно.

Українське жіноцтво, яке виказало себе зрілим доконати великого діла, воно і піддержить його в імя наших Найвищих Ідеалів.

Тепер українське жіноцтво піднесене на дусі, зеднане у ширій вірі у світле майбутнє, піде далше вперед за визволення і за право на свободне незалежне життя українського народу.

Ірина Павликовська.

Наша надія

Радіє моє серце коли бачу, як молодь українська на американській та канадській землі піддержує нашу традицію, звичай, культуру. Йдемо вперед. Розвивається мистецтво, процвітає український цвіт.

Бачать нас і подивляють сусіди наші в Європі які так ласково глядять за нашою земелькою, Україною медом і молоком текучою, а яку вони віками грабили, як собаки шарпали, кусали, шматкували, роздираючи раз по раз і наше українське серце.

Плакала наша українська душа й досі у неволі стоїть; ридає поневолена Ненька наша. У чужих і діти українські розсипані, знаходять собі місце звикають до прибраної батьківщини. От хочби і ми тут, на вільній американській землі, а також на канадській чи й на інших землях, де

ми опинились, де стали громадянами, де народились наші діти, де їм є добре, і живуть спокійно, безжурно.

Дуже радію об'єднанням наших українських жінок, які так завзято, так широко беруться до праці, допомагають нашим скитальцям бідням, які гуртово гинуть з голоду і холоду та різних хворіб. Як хочеться подати їм поміч як найскоріше щоб затримати український цвіт, який не з власної волі марнується.

Честь і слава українським жінкам які посвячуються для рідної справи, беруть національні обов'язки на плече, широко й сумлінно виконують важливе діло. Вірю що сам Бог допоможе й Україна знову відживе і житиме на віки.

Олена М. Степанік

Клівленд, Огайо, 24 листопада, 1948.

Восьма Конвенція Союзу Українок Америки

При участі найбільшої в історії США делегації відбулась 14 листопада, 1948, в готелі Аделфія у Філадельфії, Па., восьма конвенція Союзу Українок Америки. Перший раз в історії нашої організації наради тривали тільки один день; а всеж прийняли багато важних постанов які стануть підставою праці на наступні два роки.

Конвенція мала честь і приємність вітати достойних гостей з Європи й Канади, які сказали свої привіти й опісля прислухувались нарадам конвенції. На конвенцію завітало також чимало гостей, які ще не розіхались домів після Світового Конгресу Українського Жіноцтва.

Конвенцію відкрила молитвою Олена Лотоцька, голова США. Після короткої вітальної промови представила всіх членок Головної Управи та перевела вибір конвенційної президії, до якої увійшли пані: Стефанія А. Грицко, голова; Марія Ясінська, Анна Сивуляк і Олена Мураль, заступниці; Антоніна Кульчицька і Катерина Кузьма, секретарки.

Згідно з програмою здавали звіти члени Головної Управи США, подаючи притім свої завваги над якими були дискусії й рішення. Звітували: Олена Лотоцька, голова, Павлина Панамаренко, 1-ша заст.; Анна Бодак, 2-га заст.; Марія Сена, 3-тя заст.; Катря Ярош, рек. секр.; Юлія Летнавчин, фін. секр.; Марія Бабяк, касієрка; Олена Штогрин, предс. пресової секції; Анна Сивуляк, пред. стипендійної секції; Юлія Маньовська, предс. статутної секції; Марія Григорець, предс. секції мистецтва! від контрольної комісії звітували Іванна Бенцаль, Тетяна Костик і Марія Марусевич, які внесли вотум довіря Головній Управі США.

При реєстрації, делегатки одержали друковані звіти урядничок і відділів США, і друкований фінансовий звіт Централі за 3 роки (від 7-мої конвенції) які не тільки помогли багато у рішеннях але й заощадили чимало часу. Маючи цей зібраний матеріал, делегатки могли скоріше, зорієнтуватись, особливо у справах фінансових.

На заввагу голови США та підтвердження кількох членок Головної Управи про те що занадто довгий протяг часу між конвенціями некорисно відбивається на організації, прийнято постанову щоб вернутись до конвенції що 2 роки. Отож наступна конвенція буде в 1950 році у 25-ліття існування Союзу Українок Америки.

Найживіша й найдовша дискусія була над справами газети Наше Життя і потребою платної помічної сили в Централі. Обидві справи вимагали побільшення бюджету, що є нелегка річ до переведення. Треба з признанням зазначити велике зрозуміння делегаток і бажання поставити справу так щоб газета могла не тільки існувати-животити, але щоб маючи потрібні фонди могла якслід сповнити свою ролю як одинока на цім континенті самостійна українська жіноча газета. Уділено голосу гості з Канади, п. Євгенії Ситник, редакторці жіночої сторінки в часописі Наш Шлях, яка своїми практичними порадами помогла делегаткам у рішенні постійної вплати відділів на пресовий фонд, а її палкий заклик до збірки приніс \$325 на пресовий фонд.

Бюджетова комісія Централі США до якої іменувала Головна Управа пань: Павлину Панамаренко, Марію Бабяк, Марію Марусевич, Тетяну Костик і Анну Бодак, предложила свої завваги у справі одної платної помічної сили у Централі. Організація виросла і праця збільшилась до такого розміру, що члени Екзекутиви не можуть її більше виконати вечорами, навіть колиб приходили кілька разів у тиждень. Серед таких умовин не можна виконати усіх завдань, а через це тратиться звязок з відділами, що приносить шкоду організації.

Після вичерпної дискусії, в якій делегатки признали в повні слухність домагань, прийнято рішення: Кожний відділ США мусить платити річно на помічну силу в Централі в таким порядку: Відділ що має менше як 50 членок 10 дол. на рік, менше як 100 членок 15 дол.; 100 і більше членок 20 дол. Платну канцелярйну силу приймає і звільняє Екзекутива США. Та помічниця не може бути урядничкою Централі. Постанова зобов'язує відділи США від 1 січня, 1949, і гроші на помічну канцелярйну силу повинні бути вплачені до кінця березня (Марч) кожного року. Уряднички внесли щоб усі обовязкові вплати: річну вкладку, організаційний фонд, пресовий фонд і резервовий фонд відділи прислали із самого початку року, для більш успішного ведення праці, без зайвих упімнень.

Конвенція затвердила 33 стипендії по 100 дол. на студії: музики, журналістики і медицини, й додала четверту на студії українознавства.

Зголошення на стипендію має предложити відділ. Студент-

ка мусить бути членкою США і предложити стипендійній секції США свої свідоцтва.

Оце в загальному важніші постанови 8-мої конвенції. Конвенційні звідомлення будуть вислані до відділів.

До Головної Управи США на два наступні роки (1948-50) на восьмій конвенції США вибрані:

Олена Ф. Д. Лотоцька, голова.

Антоніна Кульчицька, 1-ша заступниця, Філадельфія.

Олена Гординська, 2-га заступниця, Ньюарк, Н. Дж.

Павлина Будзол, 3-тя заступниця, Детройт, Миш.

Олена Мураль, 4-та, молод. заступ., Клівленд, О.

Катря Ярош, рекордова секр., Філадельфія, Па.

Анна Сивуляк, фінансова секр., Філадельфія, Па.

Марія Бабяк, касієрка, Філадельфія, Па.

Марія Марусевич, член контролі, Нью Йорк, Н. Й.

Марія Насевич, член контролі, Філадельфія, Па.

Тетяна Костик, член контролі, Філадельфія, Па.

Предсідательки секцій:

Олена Штогрин, преса

Марія Головата, стипендії

Іванна Бенцаль, організаторка.

На конвенції промовляли гості пані Олена Кисілевська, Ірина Павликовська і Євгенія Ситник. Вони привітали делегаток та зложили подяку всім членкам Союзу Українок Америки за їхнє зрозуміння потреби й важності Світового Конгресу Українського Жіноцтва, і за труди й кошти які США взяв на себе задля цієї важної події. Це вказує на високий рівень громадського вишколу і патріотизм членок США, що хоч вони давно вже в Америці, то всеж не втратили звязку з батьківщиною.

Пані Кисілевська зокрема підкреслила потребу й важність організованого жіноцтва для бездержавних українців, та прохала в імені тих жінок що лягли в нерівній боротьбі за волю щоб кожна членка старалася приєднати нових членок до США, бо праці ще дуже багато перед українським жіноцвом. Вона просила теж помагати скитальцям та рятувати їх із примусового вигнання.

Пані Павликовська, голова Обеднання Українських Жінок на еміграції, говорила про працю цієї організації серед найважчих умовин які в Америці навіть годі собі уявити. Вона теж говорила, яку поміч треба дати скитальцям, які харчі найбільш потрібні, як їх пакувати, висилати, і як ці пакунки там розподіляють.

Пані Євгенія Ситник, голова Комітету Українок Канади і редакторка жіночої сторінки в Нашім Шляху, підкреслила відвагу США братись за таке велике діло як СКУЖ та запевняла що жіноцтво Канади оцінить ці заслуги США й піде йому назустріч у дальшій праці для українського народу. З черги вона вказала на важність самостійного часопису Наше Життя що його видає США та взивала щоб не дати йому знидїти. Притім висловила бажання щоб кожна членка його передплачувала та поширювала поміж своїми знайомими. Промовниць привітні нагороджували рясними оплесками.

Конвенцію закінчено відспіванням многоліття урядові США і делегаткам, а потім українського гимну і гимну США. Делегатки розходились у добрім настрої, а опісля, в готелі довго ще гомоніла українська мова, прощання і побажання побачитись за два роки, в 1950 році, ювілейному році, коли буде Союз Українок Америки збиратись на іспит з праці за чверть століття.

Коли хто із членок США бажає дістати друкований звіт трирічної праці Головної Управи і відділів та звіт фінансовий Централі, нехай пришле 25 центів на кошт пересилки.

В КОМІСІЇ ЖІНОЧИХ ПРАВ ПРИ ОБЕДНАНИХ НАЦІЯХ

Під головуванням французавки пані Лефоссе відбулись засідання Комісії Жіночих Прав ОН. Прийнято 23 резолюції. Зокрема у них поставлено питання про те, що надто мало жінок мають відповідальні посади в Організації Обеднаних Націй, і запропоновано окремим урядам приділити більше жінок для участі у праці ОН, а також у різних конференціях.

Друга резолюція пропонує урядам давати жінкам ті ж права що й чоловікам при посіданні різних урядових посад.

У 23 державах з тих, що належать до ОН, жінки не мають виборчих прав. Комісія вимагає однакових з чоловіками виборчих прав, однакової зарсбітної платні, однакових прав перед судом. Остання сесія ОН ці вимоги задовольнила.

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва

(Звіт)

Зорганізоване українське жіноцтво доконало великого діла скликанням і успішним переведенням Світового Конгресу Українського Жіноцтва 12 й 13 листопада, 1948, у Філадельфії, Па. Ми чули дуже багато слів найвищого признання для успішного ділового переведення Конгресу. Цей зїзд — казали — це велике досягнення українського жіноцтва, все пройшло над-сподівання гарно і вдало, українки здали громадський іспит як найкраще.

Цей успішний вислід першого міждержавного українського жіночого парламенту — це досягнення довголітньої праці українських жіночих організацій, як у Старому Краю так теж і на американському континенті. Ніщо краще не показало перед українським народом і перед світом як цей Конгрес що українки даремне не працювали у своїх організаціях. Членки Союзу Українок Америки сміливо можуть сказати що їхня праця протягом 23 років принесла гарні овочі.

Уміле переведення Конгресу, добрі, гарно приготовані й виголшені реферати, ясна, простолінійна програма в обороні права України до волі й незалежності права людини й родини жити й працювати свobodно для себе і нації — це був вияв того поступу за останні десятироки рокув поступу українки в Америці й Канаді, яким зарекомендувались перед сестрами що приїхали з Європи спеціально на Конгрес або ще перед Конгресом, і також і перед американцями які мали для Конгресу лише слова признання.

Оце подаємо звіт про Конгресу.

Уже в четвер, 11 листопада, у Філадельфії панував конгресовий настрій, бо з дальших сторін уже приїздили делегатки та стрічалися з тутешніми представницями США і відвідували українські установи.

Конгрес українського жіноцтва почався 12 листопада богослуженням у греко-католицькій і православної церкві. В українській католицькій катедрі в рочисту Службу Божу, якої вислухало коло 200 жінок, відправив о. Ярослав Данильчук, який по Службі Божій сказав по англійськи відповідну коротку проповідь, потім наступила панахида за померших членок та за поляглих за волю України жінок-героїнь. Панахиду відслужили оо. Данильчук і Платон Корнеляк. На кінець о. Корнеляк доконав по-

свячення артистичного образу Матері Божої з Дитятком на руках (у византійським стилі, кисти маляря Кивелюка), яку то ікону привезла пані Павликовська зо скитальщини як дар від Об'єднання Українського Жіноцтва на Еміграції для Союзу Українок Америки та як символ, який ідеал присвічує сучасній українській жінці. На цю саме тему, про Матір Божу як опікунку України та як ідеал для української жінки, о. Корнеляк сказав також коротке слово.

Одкриття Конгресу

Конгрес почався в готелі Аделфії.

У ранніх годинах у першому дні Конгресу напливала до готелю велика кількість делегаток та запрошених гостей. Велика сая нарад виповнена шість: 94 делегаток і коло 200 гостей.

На Конгресі Європу заступали такі представниці: Ірина Павликовська, голова ОУЖ на еміграції, Дарія Ребет, секретарка ОУЖ на еміграції, які вертаються назад до Європи, і пані Уляна Целевич та Марія Химинець, що приїхали до Америки на стабільний побут. Жіночий Пласт заступала п. М. Хомин.

Від канадійських жіночих організацій взяли участь: п. Євгенія Ситник, голова Комітету Українок Канади, п. Ольга Войценко, голова Союзу Українок Канади, п. Катерина Кравс, місто-голова Ліги Українських Католицьких Жінок Канади і голова Східної Частини цієї Ліги, представниці Організації Українок Канади п. Стефанія Савчук і Ольга Заяць, та Леонія Слюзар від Союзу Українок Канади. Крім цього з Канади прибула сеніорка українсь-

кого жіночого руху, п. Олена Кисілевська, яка була почесною головою Конгресу.

На фронтовому місці стоїть довгий стіл, прибраний гарною українською вишивкою та зеленим сукном. На фронтовій стіні по середині намальована постать української жінки в національній строї з простягнутою рукою до статуї Свободи. Це картина маляра Святослава Гординського як символ єдності у змаганнях України за американською демократією.

В 10 годині всі приявні зайняли свої місця, а згодом на сая входять представниці Америки, Канади й Європи із сеніоркою Оленою Кисілевською на чолі. Рясними оплесками привітали вхід представниць, які зайняли свої місця у президії.

Після того на сая входять 4 пластунки та стають по лівому боці президії. Одна з них дає знак сурмою про відкриття і на цей знак входить на сая 12 пластунок у пластових строях що несуть прапори американський, канадійський, український і пластовий.

Молитовна пісня

Після відання почесні прапорам усі приявні співають молитву "Боже, вислухай благання" Пані Олена Лотоцька відкриває офіційно зїзд та пропонує щоб пані Бодак покликкала президію Конгресу, у склад якої входять: пані сенаторка Олена Кисілевська як почесна предсідниця, а потім ділові голови від Америки п-і Олена Лотоцька, від Канади п-і Євгенія Ситник, від Європи п-і Ірина Павликовська. На місто-предсідниць покликано від Америки п-і Олена Штогрин та Марія Гоголь, від Канади п-і С. Сявчук і Ольга Войценко, на секретарок п-і Дарія Ребет з Європи і Олена Степанек, Ольга Струк і Юлія Летнавчин з Америки, а для англійської мови Маланка Милянович і Люба Дольницька! Центральні

організації Аргентини і Бразилії а теж Янглії, Франції, Бельгії, Австрії які на жаль не могли вислати своїх делегаток, прислали свій привіт та свою згоду у вирішеннях усіх справ.

"Делегатка з України"

При президіальному столі видніє одне порожнє місце, яке осталося порожнім підчас цілого Конгресу, а коло порожнього крісла лежала китиця пшениці з макама і волошками перевязана жовто-блакитними стяжками. Коло неї виднів напис "Порожнє місце для делегатки з Рідного Краю".

Після вибору президії наступили короткі привіти, виголошені представницями поодиноких країн у такому порядку: п-і Олена Кисілевська, п-і Олена Лотоцька, п-і Євгенія Ситник і п-і Ірина Павликовська.

Пізніше усні привіти зложили: п. Катерина Кравс з Торонто, делегатка східно-канадійської секції БУК (Братства Українців Католиків) і місто-голова Ліги Українських Католицьких Жінок в Канаді.

"Це історична подія — говорила п-ні Кравс — коли українські жінки з різних країв, партійних груп та віроісповідань зійшлись разом радити над майбутньою долею українського жіноцтва і народу, на славу Бога і України. Боже, благослови їх ділу на великий успіх!"

Ольга Войценко, голова Союзу Українок Канади, від цієї організації.

П. Дарія Ребет, від Міжнародної Ліги Жінок на еміграції.

Інженер Дмитро Андрієвський, від Української Національної Ради.

Головний Секретар Провидіння, п. Антін Цурковський, зложив привіт і щирі побажання Конгресові від Головної Управи Провидіння.

"Українське жіноцтво — говорив п. Цурковський — випередило діячів-мужчин, бо коли вони покищо станули на Пан-американській Українській Конференції та на УНРаді, то українські жінки вже уладили свій Світовий Конгрес, що, як бачимо, покличе до життя все-світню організацію українського жіноцтва" (бурхливі оплески).

П-ні Марія Хомин, вітала Конгрес від українського Пласту, а др. Володимир Пушкар від Самопомочі новоприбувших скитальців.

З черги п-ні Дарія Ребет, секретарка Конгресу, відчитала замітніші писемні чи телеграфічні привіти, яких з різних сторін світу — зо скитальщини (з Німеччини й Австрії), з Данії, Швеції (Українська Громада), Бельгії, Голяндії, Франції, Швайцарії, Італії, Еспанії, Великої Британії, Канади, Бра-

Українські пластунки при одкритті СКУЖ

вилії, Аргентини та різних кінців Злучених Держав — наспіло більш сотки. Зокрема слід згадати привіти від УНР-ади, ШІМЕ, УГВР, СХСлужби, ОУН (п. Мельника), п. Мудрого, п. Івана Панчука, голови ЗУАДК.

П-ні Ірина Павликовська, складаючи свій привіт і побажання Конгресові, передає від жінок на еміграції в Європі дар — образ Пречистої Діви Марії, в вірою, що так як колись Пречиста Діва взяла під свій покров і опіку українське козацтво і військо, щоб і сьогоднішній зїзд відбувся під опікою Пречистої Діви Марії, покровительки українського народу.

Реферати

З черги наступили реферати. П-ні Олена Лотоцька говорила про завдання українських жіночих організацій в часі поневолення української нації та боротьби за державність. Ця програмова промова подана окремо у цій виданні Нашого Життя.

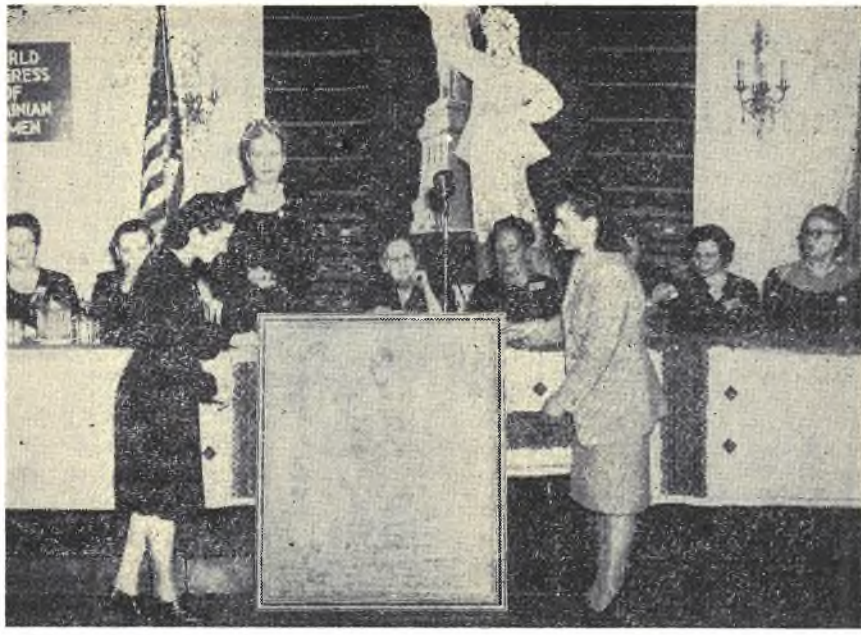
П-ні Ірина Павликовська дала широкий образ великанської праці української жінки в часі війною та в часі большевицької й німецької окупації. Коли говорила про великі гекатомби жіночих жертв, вся зала заливалася сльозами.

Муравлина праця українських жіночих організацій над освідомленням української жінки принесла на протязі останніх літ величезні успіхи. "Ви, пані — говорила вона — не спізнали б своїх рідних земель від часу, коли ви їх покинули" В рядах жіночих організацій вирости і виховувались такі постаті як Старицька, Кобилянська, Леся Українка і другі, виростили такі воїни як Олена Степанівна, Ольга Басараб і боевички з УПА. Зрозуміли це найкраще наші вороги що жінка це тривале полум'я родини і української нації. І тому не даром з приходом жорстоких окупацій вороги перш усього звернули пильну увагу на жіночі організації, розв'язували їх і нищили.

І тоді українська жінка разом з мужчинами іде в ліси та стає карним воїном визвольної армії УПА.

Далі п-ні Павликовська перейшла до ролі української жінки на скитальщині та зясувала ту велику місію, яку вона сповняє в допомозі для скитальців і дітей. Скитальщина це новий етап трагедії українського народу. У тій трагедії жіноцтво перш за все покликане до праці нести поміч. Переселення і ще раз переселення тих нещасних людей з Європи це в сьогоднішню пору найважливіше завдання, до якого мусять бути втягнені всі клітини організованого українського життя.

Обеднані спільними силами всі українці світу та обеднані

Делегатки з Європи передають у дарі США образ Богоматері

сили всього українського жіноцтва зможуть виповнити це історичне завдання, яке на них накладає Україна. Тому теж Світовий Конгрес Українського Жіноцтва сердечно вітає створення Української Національної Ради та заявляє їй свою піддержку і допомогу. Тільки жалує українське жіноцтво, що в Національній Раді нема представниць організованого українського жіноцтва.

Оцей Конгрес є важним кроком з боку українського жіноцтва всього світу у тім самім напрямі, цєбто: обеднання українських сил у світі для спільної нам усім цілі — визволення України. У цій думці маємо тут створити світову федерацію українських жінок. Українське жіноцтво у свобіднім світі мусить стати в обороні наших сестер і братів, що не можуть промовляти за себе. На цій Конгресі мусимо перед цілим світом піднести протест проти московського терору та окупації на Україні. Українське жіноцтво мусить стати разом з цілим демократичним світом проти тоталітарної Москви, що

загрожує західній християнській цивілізації.

Вкінці іменем українського жіноцтва на скитальщині, організованого в Обеднанні Українського Жіноцтва на еміграції, п-ні Павликовська висловила подяку США, та його голові, п-ні Олені Лотоцькій, за скликання й уладження цього Конгресу.

Український Жіночий Рух в Канаді

По рефераті п-ні Павликовської була перерва на обід, по чім пополудневе засідання Конгресу зачалось рефератом п-ні Ольги Войценко голови Союзу Українок Канади, про досягнення української жінки в Канаді. Українські жінки в Канаді і їхні організації мають перед собою дві високі цілі: 1) служити Канаді, і 2) служити справі рідного українського народу. У цій службі можна відмітити п'ять розвоєвих етапів:

Перший етап — 50 літ тому піонерський. Жінка будує землянку, побіч чоловіка корчує ліс, оре степ, бореться з

природою за життя сім'ї, приводить на світ і виховує дітей у тих примітивних умовах. Другий етап починається з організацією Церкви. Жінка щиро помагає Церкві. По міських центрах з'являються українські часописи (1910). Українська піонерка-фермерка читає їх, набирає свідомості. В Саскатуні, при Інституті Петра Могилы, повстає перша жіноча організація. З'являються українські школи. Великі заслуги на цім полі поклали також Сестри Служебниці.

Третій етап започатковано коли 1926 року заснувався у Виннипегу Союз Українок Канади. Це зродилася в Канаді свідома своїх завдань жінка. За цим Союзом ідуть інші союзи українських жінок із сотками відділів на місцях. Четвертим етапом був час війни. Українка-канадійка працює у всіх акціях для оборони Канади, в армії, Червонім Хресті. Разом з цим молоде жіноче покоління займає позиції як учительки, лікарки, адвокати, бизнесменки, артистки. Ми вросли в канадійську землю.

Останній, сьогоднішній етап — це розквіт українського життя в Канаді, а в цій багатім житті свідома українська жінка займає рівнорядне місце. Маємо багате фермерство, в містах тисячі бізнесів і тисячі інтелігенції. Замість старих, перших церковець виростають величаві, стилеві храми. Розвинулася преса, шкільництво, освітні курси, політична організація, допомогова акція. А у тім усім українська канадійська жінка є діяльною співробітницею.

Відемними сторонами в житті канадійських українців, у тім і української жінки, є асиміляція, чимало самолюбства зависті, локальне роздроблення. Треба посилити українське виховання молоді і треба обеднання сил. Вкінці, треба сміливо вийти у світ, між другі люди.

П. Олена Штогрин мала доклад на тему досягнень української жінки в Америці. на полі церковнім, народнім, культурнім та мистецьким. Зразу українська жінка в Америці не творила своїх окремих організацій, казала вона, але разом з мужчинами входила у склад допомогових товариств. Першими чисто жіночими організаціями були церковні сестрицтва. В році 1925 в Нью Йорку під проводом п-ні Юлії Шустакевичевої повстає перше світське українське жіноче товариство—Союз Українок, що до сьогодні розрослося у сильну організацію, розкинену по всіх Злучених Державах. Союз Українок Америки видає свій орган Наше Життя, готує видання творів Лесі Українки у

Президія СКУЖ—сидять (з ліва) п.п. Є. Ситник, Д. Ребет, О. Кисілевська, І. Павликовська—стоять (з ліва): О. Степаник, Е. Слюзар, С. Савчук, К. Кравс, О. Войценко, І. Бенцаль, С. Грицко, О. Лотоцька, Ніна Кіт, М. Гоголь, О. Струк, Ю. Летнавчин

гліську мову бл. п. д-ра Канді, бере живу участь в акції збірки одягу для скитальців, підпирає всі загально народні акції.

Про завдання української жінки на еміграції говорила п-ні Ярослава Чубата. Вона підкреслила вагу дому і виховання молодого покоління у своїй вірі і своїх традиціях, потребу клубів, диточих садків, пласту, вакаційних осель, згадуючи за післаництво жінки як амбасадора української справи у тих країнах де вона живе.

Ці незвичайно гарні промови викликали велике зворушення у приянних. Це вперше в історії, як сказала п. Євгенія Ситник, за час довгої іміграції жінки Канади зустрілися з представницями не лише Європи але й Америки. Цей зїзд це початок нашого діла а вже недовгий час, коли ми всі зйдемося на Світовий Конгрес у вільнім Львові або у Києві.

Комерс з музичною програмою

Ввечорі першого дня наради відбувся в Українськiм Народнiм Домi при 23-тiй i Бравн ул. комерс, получений з музичною частиною, якою проводила п-ні Марія Хомин, що представляла молодих, але добре вишколених виконавців програми. Виступали: Елеонора Кульчицька, челістка; Аделя Кульчицька, п'яністка, як солістка і акомпаніаторка; Люба Головата, скрипачка; Геня Букай, гарфа, та п-ні Анна Мельник, що відспівувала своїм милим сопрановим голосом кілька пісень, по українськи і по англійськи. Після вечері п-ні Олена Лотоцька, привітавши переповнену гістьми салью, представила п-ню Іванну Бенцаль як товстмайстра, яка по привіті поклікала промовців. Др. Л. Мишуга нагадав у привіті, як глибоко відчувала і розуміла Леся Українка вагу і силу трагедії в житті людини і нації. П-ні Марія Ребет, що прийшла зо скитальщини, заявила, що ті труди, які положено у справі скликання Конгресу, відчує вся Україна і добре собі це запам'ятає. Ствердила, що ні моря ні континенти не змінили сердець українських жінок, які всюди відчують і розуміють вагу допомоги в боротьбі України за волю. Ред. Богдан Катамай висказав подив з приводу так вдалого Конгресу, розповідаючи ще про труднощі, які треба було перемогти, щоб дістати делегаток з Європи. П-ні Анастасія Біловус підкреслила що є учасницею найкраще зорганізованого жіночого Конгресу, звертаючи увагу на виховання молоді. о. А. Уляницький говорив про значення жінки в житті народу, зазначаючи, що ще живе українська мати, тому ще й живе український народ.

П. Наталя Пейн промовляє на С. Конгресі УЖ

П-ні Ольга Заяць і пані Катерина Кравс, обидві з Канади, висказали своє незвичайне вдоволення зо щирої гостини, якої зазнали, та з науки, якої набрали з цікавих рефератів і цілого Конгресу, а вони прибули сюди, щоб чогось навчитись. П-ні О. Лотоцька закінчила комерс переданням привіту від п-ні Оксани Косенкіни, яка взивала українське жіноцтво видержати в боротьбі з большевизмом, що зробив з колись квітучої України пекло на землі.

Другий день наради

Суботнішні наради Конгресу відкрила п-ні О. Лотоцька, а проводила ними п-ні Ірина Павликовська. Наради почалися дискусією над рефератом п-ні Чубатої. Забірали слово різні делегатки, пані: Сивуляк, Бойко, Кисілевська, Целевич, Му-

раль, Кульчицька, Бенцаль, Савчук, Штогрин, Пушкар, Корпало, Біловус, Шлюзар, Козаченко, Сена, Волянська, Демидчук.

В дальшій дискусії порушувано такі проблеми: українська родина, подружжя, релігійний і національний дух в родині, пошана української мови та українських традицій, потреба матеріалів в англійській мові про героїчні постаті українського народу. Особливо зворушливо говорила п-ні Уляна Целевич, щойно прибула до Америки, хоч тут роджена, коли розповідала про враження, якими наповнила її серце Українська Земля, по якій вона ходила зо святістю та як до неї кожний камінь у Львові промовляв, чия це земля, та скільки крові пролито в її обороні.

П-на Олена Мураль, говоря-

чи по англійськи, взяла в оборону тут роджене покоління, згадуючи за останній зїзд Української Молоді Північної Америки, що відбувся в Акроні де було понад тисячу молоді, питала: Для кого ця молодь це робить, чому влаштовує культурні виступи, для якої справи видаються тут книжки про Україну, видавані англійською мовою?

Реферат про скитальчу проблему і наше становище до неї виголосила п-ні Марія Демидчук, розглядаючи справу переселення і розселення українських скитальців з гуманної та національної точки, а в Америці ще й з інтересу посилення української етнічної групи. Підкреслила потребу допомоги переселенню з боку наших організацій по місцях.

В дискусії п-ні Іванна Бенцаль задала про діяльність Жіночої Секції УДЖКомітету; п-ні О. Штогрин і Е. Савчук підкреслили потребу негайної допомоги хворим скитальцям, домагаючись більшої активності у придбанні аплікацій, потрібних для спровадження скитальців до Америки; Я. Чубата взивала не забувати творців української культури; С. Пушкар піднесла брак сильнішого контакту між жіноцтвом і Допомоговими Комітетами, А. Біловус взивала до адоптування сиріт, п-ні Шлюзар зазначила, що в Канаді жіноцтво сповняє свої обовязки у справі переселення скитальців, п-ні Козаченко домагалась вислання одної жінки з Америки до Європи у скитальчих справах, а п-ні Сена зазначила, що чоловіки замало допомагають жінкам у допомозі скитальцям.

П-ні О. Лотоцька відчитала дещо з наспілих телеграфічних і писемних привітів, яких було дуже багато з Америки, скитальщини, Канади, та з усіх сторін світу. Усно вітав др. І. Ермаченко від Білоруської Центральної Ради, а п-ні Ніна Кіт від Білоруських Жінок в Америці. Вона говорила по білоруськи на тему об'єднання українців з білорусинами у змаганні до визволення України і Білорусі.

Пополудневі наради

Пополудні виголошено реферати англійською мовою. П-нна Марія Кусій говорила про тісний звязок між культурою і політикою, що дається найкраще завважати в історії українського народу, якому відібрали його мову і нищили його культуру для політичних цілей, для поневолення. Вказала, що треба робити, щоб допомогти визволенню України, піддаючи в резолюції потребу заложення Українського Культурного Інституту в Америці.

Миссис Стюарт Вільямс з

Конгрес СКУЖ — Промовляє п. Ірина Павликовська

знаменитим перекладі на англійську мову Федерейшен оф Вімен'с Клобс говорила про спільне завдання усіх жінок, працювати для миру.

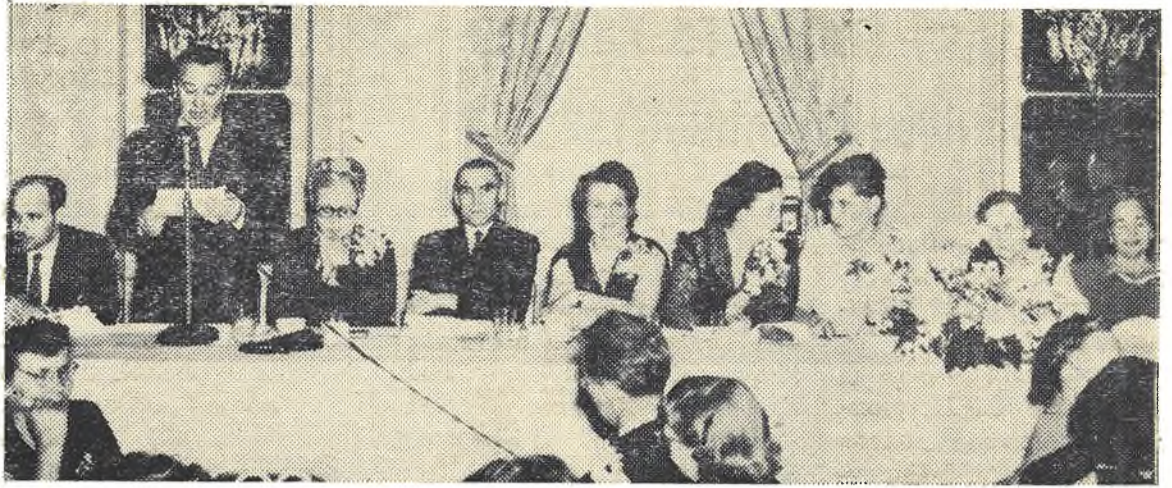
П-ні Марія Гамбаль говорила про українське жіноцтво у світі та як воно повинно ставитись до ідеалів свободи і демократії та за них боротися.

Миссис Наталя Пейн, голова Каммон Коз, говорила про воюючу Україну та трагедію світу й Америки, що вони так мало про це знають. Чому Америка не має допомогти Україні, коли допомагає Китаєві та іншим країнам, що ставлять опір комунізму і московській агресії? — питала референтка — заглушена потрясаними оплесками виповненої вщерт делегатами і гістьми салі. Миссис Пейн виявила глибоке розуміння боротьби українського народу за волю, підкреслюючи, що Україна це захід, це західна культура, яку треба так рятувати як рятуємо інші західні країни.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій і закінчення

Після докладів, п-ні Ребет зreferувала від імені Комісії справу створення світової організації українського жіноцтва. Стануло на тому що ця нова установа буде складатися з організацій, в яких згрутоване жіноцтво поодиноких країн. Вони матимуть своє заступництво з пропонуванних назв Федерація, Рада, Об'єднання — односторонньо прийнято назву: Федерація Українських Жіночих Організацій. Вона має складатися з представниць головних українських організацій різних країн, і не матиме політичного характеру. Конгрес дав на це все згоду, як і прийняв з одушевленням вибір п-ні Олени Кисілевської на голову Федерації. Односторонньо прийнято теж запропонований склад Тимчасової Управи:

Олена Лотоцька (Злучені Держави), Людмила Івченко (Європа), Євгенія Ситник (Канада), а зарезервовано два місця для Бразилії й Аргентини. Члени Тимчасової Управи: Степанія Грицько і Анастасія Волкер (Злучені Держави), Ірина Павликовська і Марія Віляк (Європа), Ольга Войценко (Канада). Друге місце для Канади зарезервовано для Ліги Українського Католицького Жіноцтва. Зарезервовано теж два місця для Бразилії й Аргентини. Секретарку вибере споміж себе Тимчасова Управа. Кандидаток запропонувала Комісія Матка. Вибір пройшов односторонньо. Потім відчитано цілий ряд резолюцій, що обіймають чи не кожен ділянку громадського життя, зокрема там, де жінка повинна мати

П. Степан Шумейко промовляє на бенкеті СКУЖ

найбільші впливи. Серед зворушення промовляли ще пані: Кисілевська, Павликовська і Лотоцька, що закінчили наради. Відспіванням американського і українського національних гімнів та гімну Союзу Українок закінчено ділові наради цього важливого Конгресу, що відкриває нову старінку в історії зорганізованого українського жіноцтва.

Всі що брали участь в цьому Конгресі, розіхалися в різні сторони світу одушевлені, скриплені серцем і з вірою у краще майбутнє українського народу і вільної української жінки у вільній Україні.

Трагічне положення українського народу та його змагання знайшли теж вислів у телеграмах, які ухвалено вислати до президента Трумана, канадійського прем'єра Мекензі Кінга, до Об'єднаних Націй у Парижі та пані Елінор Розвелт, якій висловлено подяку за її гуманне відношення до ДП, в тому теж і до українських скитальців. Також вислано телеграми до голови ПАУЖ, о. дра Василя Кушніра в Канаді і до УНРади в Європі.

Вистава українського народного мистецтва

На кінець треба згадати про дуже гарну виставку українського народного мистецтва (вишивок, килимів, гуцульських

виробів у дереві), улажену в саях, притикаючих до Конгресової салі, заходом Союзу Українок Америки і Базару Українського Мистецтва у Філадельфії — під артистичною управою пань Пушкаревої і Хоминової.

Відгомін Конгресу в американській пресі

Конгрес нашого жіноцтва знайшов в американській пресі незвичайно живий відгомін, такий, якого досі не викликала ні одна ще українська акція чи маніфестація. Місцеві денники, Філадельфія Інквайрер і Івнинг Булетин, помістили знімки делегаток з Європи та короткі звіти про Конгрес і його цілі, а окремо довшу новинку із змістом промови п-ні Пейн.

Таксамо ньюйорський Таймс зreferував Конгрес у довшому звіті свого кореспондента з Філадельфії.

Також велика радіо-станція WCAU зняла цілий Конгрес і передала на телевізії.

Прощальний бенкет

На закінчення Світового Конгресу Українського Жіноцтва влаштовано ще в суботу ввечері в готелі Аделфія святочний бенкет, де гостей привітала п-ні І. Бенцаль, представивши п-ню Степанію Катамай як товстмайстра. Між промовцями були: др. Лонгин Цегель-

ський вітав жіноцтво від Пан-американської Української Конференції, зазначаючи, що Конгрес був з кожного погляду імпонуючою імпрезую; п-ні Анна Бодак з гумором заявила, що бодай раз українські чоловіки переконалися що може зробити українська жінка в суспільному житті; п-ні Євгенія Ситник висказала віру й надію що жіноцтво в Канаді виповнить усе те, що на нього припало в сучасну пору; голова Українського Конгресового Комітету, Ст. Шумейко, промовляючи по українськи і по англійськи, зложив привіт від УЖКомітету, даючи короткий начерк політичної праці цієї організації, що боронить український поневолений народ та наших скитальців; п-і Заяць з Канади певна великих успіхів Конгресу; др. Л. Мишуга вказував на те, що жіноцтво має з чим вертатися з цього Конгресу, маючи що оповідати і знаючи що робити; Дейвід Мартин з "Рефюджі Дефенс Коміті" виголосив довшу промову про світові конфлікти й ту велику роль, яку у них відіграє нині Україна; Дмитро Андрієвський зложив привіт від Української Національної Ради в Європі, підкресливши консерватизм української жінки як велику цінність, що зберігає родину, релігію, а тим самим основу рідної держави; п-ні Багринівська вітала жіноцтво подихом Рідної Землі, оцею Волиною, де вона ще не так давно була та де українське жіноцтво розвинуло за короткий час дуже живу діяльність; др. П. Дубас, ззивав до спільної праці; мистер Фрейзен з Інтернешенел Інститут підкреслив що українці повинні пишатися своєю культурою і почуватися в Америці як дома, бо властива сила Америки в культурі всіх народів. Зазначив, що українці дуже важливий елемент, це найсильніша опора в боротьбі проти комунізму. Ще зроблено овацію п-ні Кисілевській та п-ні Лотоцькій, яка закінчила бенкет прощальним словом. Опісля відбулася товариська забава для учасників бенкету.

На бенкеті — пані Бодак жартівливо відповідає мужчинам

Привіти для Світового Конгресу Українського Жіноцтва

Крім делегаток і усних привітів наспіло більш сотки писемних привітів, а саме:

1) Центральні Краєві Жіночі Організації

З Європи: Англія — Жіноча Організація при С.У.Б. Лондон, п. Г. Карпинець голова (вони уповажнили п. І. Павличковську заступити їх на Конгресі).

Бельгія — Жіноча Секція при У.Д.К., п. З. Витязь голова.

Франція — Союз Українок, Париж, Бульон.

Австрія — Союз Українок, п. Совачева, голова, Ольга Слюсарчук секретарка.

Німеччина — 27 привітів. Від зональної управи О.У.Ж. на англійську зону п. Марія Біляк, на французьку зону п. Солодуха та поодинокі відділи О.У.Ж.

Редакційна Колегія Українського Слова, Бломберг, британська зона Німеччини.

Аргентина — Спільне привітне письмо: Жіноча Секція при Відродженні, К. Босак, Жіноча Секція при Просвіті, К. Мушак, Жіноча Секція при У.Д.К., Т. Михайлович голова, Ігорів, п. Е. Стернюк.

Бразилія Загальні Збори Союзу Українок в Сао Павло, Бразилія, п. Ніна Тихоненко, Ірина Жиха, Катерина Крицевій.

Канада Крім делегаток які виступили і промовляли усно, надіслано 7 привітів: Союз Українок, Саскатун, Софія Грещук голова, Сестрицтво Прав. Церкви, Форт Вільям, Онт., п. Довга голова, Комітет Укр. Канади, Форт Вільям, Онт., Анна Стасів голова, Жінки Професіоналісти, Торонто, М. Гетьман голова, Сестрицтво при катедрі прав. церкви, Вінніпег, Марія Гетьман, особисто п. Ольга Юзвішин, голова, п. Анна Арабська, Донлендс, Саск.

Америка — Крім привітів усних прийшло 30 привітів листовних і телеграфічних: Допомоговий Комітет Злучених Організацій при укр. прав. церкві, Мих. Чагарин, голова, Вунсакет, Р. Ай., Розалія Вециль, Вунсакет; Анна Годяк, Тарзана, Калифорнія; Василь Ємець, з дружиною, Галівуд, Калиф. Сва Герула, Рочестер, Н. Й. Анна Чорній, Болтимор, Мд.; Марія Хоптяк, Карнегі, Па.; Анастасія Мордус, Ірина Гонсет і Олена Мельник, Лос Анджелес, Кал.; Українська Гуманітарна Організація, Н. Й. Відділ 54 С.У.А, Марія Сарабун Шевчук, секр., Бриджпорт, Па. Укр. Золотий Хрест, відділ 34,

Марія Джумага, голова, Гемтремк, Миш., Українська Кооператива, Волод. Д. Коваль секр., Нью Йорк; Укр. відділ Амер. Червоного Хреста, Нью Йорк; К. Джорджія, голова; Катерина Хсмяк, Дітройт, Миш.; Укр. Золотий Хрест від. 53, Сиракуз, Н. Й., Юлія Строк, голова; Укр. Кат. Сестрицтво Неп. Зач., Лос Анджелес, Кал. Милдред Смерд, секр., Відділ 43 С.У.А, Вайтс-товн, Н. Й.; Відділ 44 С.У.А, Бостон, Масс., Сестрицтво Н.З. П. Д. Марії Бостон, Масс.; Відділ 2 С.У.А, Честер, Па.; Укр. Т-тво Родичів, Асторія, Н. Й., Станислава Гурін, секр; Калина Лисюк, Нова Україна, Н. Дж. Укр. Золотий Хрест, від. 14, Дірборн, Миш. Катерина Ігнатюк, гол. Стефанія Федик, секр. Парохія св. Володимира укр. прав. церкви, о. Д. Д. Лецишин, Клівленд, О.; Іван Кольський, гол. Радний УН С, Вунсакет, Р. Ай.; Укр. Товариський Осередок, О. Е. Малицький, голова, Укр. Правос. Церква, о. П. Маєвський, і Укр. Прав. Сестрицтво, М. Мартин, в Лос Анджелес, Кал., Католицькі Дочки Америки, Бостон, Масс. Анна Л. Кмець, член Гол. Управи С.У.А, Йонкерс, Н. Й.

Привіти від визначних американск:

Mrs. J. L. Blair Buck, President, General Federation of Women's Clubs, Washington, D. C.

Mr. Ambrose N. Diehl, President, National Council of Women, of U. S. A.

Mrs. Clara J. Lodholz, Penna. Federation of Women's Clubs.

Mrs. B. M. Constable, Women's National Institute, N.Y.C.

Mrs. Suzan F. Makohin, Newton Center, Mass.

Mrs. William O. Mahon, Pres., Phila. Federation of W. C.

Dorothy Thompson, columnist, N. Y. C.

Mrs. Claire Booth Luce, author.

Визначні жінки які привітали Конгрес:

1) **Марія Біляк**, в Німеччині, містоголова О.У.Ж. і голова О.У.Ж. британської зони, Німеччини, довголітня громадська діячка в краю; б. містоголова Союзу Українок.

2) **Марія Бачинська Донцова** в Німеччині, довголітня діячка суспільно громадських установ і член Управи О.У.Ж.

3) **Др. Софія Парфанович**, в Німеччині, визначка письменниці, громадська діячка лікар-суспільник, голова О.У.Ж. на Швабію.

4) **Стефанія Матчак**, в Австрії, громадська зокрема кооперативна діячка, член Надзірної Ради кооп. Труд і Укр. Народне Мистецтво,

5) **Олена Охримович** в Австрії, визначна громадянська діячка, довголітня кооперативна діячка, основниця фахової школи Труд і член У.Н.М.

6) **Олена Федак Шепарович**, в Австрії, визначна громадянська діячка, довголітня містоголова Союзу Українок у Львові, член видавць журналу „Жінка”

7) **М. Л. Когуська**, бувша голова а тепер організаторка Союзу Українок Канади.

8) **Савеля Стечишин**, в Канаді, визначна громадянська діячка, бувша голова Союзу Українок Канади, редакторка жін. сторінки У Г

9) **Стефанія Глинка**, в Канаді, дружина посла Глинка і його співробітниця.

10) **Лідія Садовська**, в Голандії, визначна членка жіночих організацій, громадська діячка з Праги.

11) **Люба Вітошинська**, в Аргентині, журналістка і громадська діячка у Франції, а тепер в Аргентині.

12) **Мати Зиновія і СС. Василіанки** у Філадельфії, опікунки сиріт і сиротинця, і виховниці українських дітей в Америці.

13) **Бянка Гаврисевич Бачинська** б. голова Союзу Українок в Кам'янці Подільській і в Німеччині б. голова Укр. Секції Мира й Свободи.

САВЕЛЯ СТЕЧИШИН

25 літ громадської праці

Імя Савелі Стечишин широко відоме в Канаді, вона одна з найвизначніших українських громадських діячок, а як довідуємося з преси, уже 25 років працює на громадській службі. Це є праця найтрудніша, найважча, і крім таланту, знання й досвіду вимагає також самопосвяти.

Пані Савелія Стечишин покінчила університет і потім довгі роки працювала в діяль-

Громадські і політичні Організації

1. Українська Національна Рада

2. Українська Головна Визвольна Рада

3. Організація Українських Націоналістів

4. Злучений Укр. Амер. Дон. Комітет, п. Іван Панчук, голова

5. Провидіння, Філадельфія

6. Центральне Представництво Укр. Еміграції в Німеччині

7. Санітарно Харитативна Служба в Німеччині

8. „МУР”, п. Улас Самчук, голова

9. Оборона Чотирох Свобід України, Нью Йорк, Н. Й.

10. Укр. катедр. прав. парохія, Філадельфія, Па.

11. Українська Народна Поміч, Пітсбург, Па.

12. Тов. Українських Імігрантів Самопоміч

13. Студентська Громада, Нью Йорк

14. Українська Громада, Швеція

15. Жіноча Білоруська Рада, Нью Йорк

16. Редакція Свободи, Джерзи Сіті

17. Ред. Час. (Німеччина)

18. Народне Слово, Пітсбург

19. Америка, Філадельфія.

Визначні громадські діячі:

Полк. Андрій Мельник, б. посол Василь Мудрий, б. посол Л. Романюк, голова ЗУА ДЖ, Іван Панчук, посол білоруський др. Єрмаченко, о. др. Гіобігущка, др. Микола Цепко.

ці домашньої економії. Але одночасно вона теж працювала як українська громадська діячка. Вона відома промовниця, організаторка, журналістка, педагог, знавць українського народнього мистецтва,

найбільш посвятила праці для Союзу Українок Канади, якого довгі роки була головою. В теперішній час пише до часописів на різні теми, зокрема й до Нашого Життя.

З нагоди 25-ліття громадської праці пересилаємо щирою дорогою пані Савелі Стечишин щирі гратуляції і побажання щоб і дальше могла так успішно працювати для свого народу як досі.

ПОЧТА ПОДОРОЖІЄ ДЛЯ ГАЗЕТ

Головний почтмайстер Дональдсон заявив після конференції з президентом Труманом що з Новим Роком поштота оплата за газети і пакунки мусить бути підвищена. Тепер почта в Америці має недобору \$450,000,000, тому що листи оплачуються, а інші посилки платять замало.

Завдання і цілі зорганізованого українського жіноцтва

Промова Олени Лотоцької, голови СУА, 12 листопада, 1948 на СКУЖ у Філадельфії

Жіночі організації мають спеціальне завдання — здобути жінкам відповідальне становище й признання яке їм належить як половині нації. Жінка не може і не бажає здобути це становище й признання через чисельність, бо це тільки формальність без змісту. Свідома жінка хоче дати зміст своїм досягненням через працю, через діяння у всіх ділянках духового життя нації, через труд, боротьбу, через посвяту для великого ідеалу нації.

На жаль, жінки ще й досі мусять часто давати відповіді на питання: Чому треба жіночих організацій, жіночих з'їздів, конгресів, окремої жіночої преси? Адже чоловіки, скаже хто, не мають своїх окремих організацій і преси. Довгі, предовгі століття жінка сповняла свої родинні й домашні обов'язки, але поза те була пасивна. Аж її власна організація вчинила її активною в житті нації. Щоб організація була доцільна, щоб сповнила своє завдання, вона не могла замкнутись у вузькі рямці, але мусіла обняти якнайбільш ділянок праці й якнайширші кола громадянок. Тому жіноча організація мусіла бути суспільна, присвячена освіті, громадянському вихованню й вишколенню, культурній і патріотичній праці, добродійній допомозі. В такій організації, немов у школі або в робітні, є місце для всіх жінок, і так замість розбиття панує об'єднання, а замість партій понадпартійність.

Та це не значить що жіноча організація, яка має цілу мережу ділянок праці й широкі кола членок, відтягає жінок від участі політичному русі чи політичних партіях. Навпаки, жіноча організація власне бажає щоб ці членки приймали участь в політичних угрупованнях, щоб вони там були якнайбільш активні та працювали згідно з високими принципами ідейності, демократизму, чистоти громадянського життя, що їх проповідують і беруть жіночі організації.

Іншими словами, жіноча організація бажає виховати своїх членок, щоб вони ставали ще кращі громадянські робітничі цю те краще та сво нації, бо лише добре дозрілі як жінки демі актив громадськ

жінки є бажання зробити щось для других. Оце бажання потрудитися для ближніх може пояснити, чому є, чому ростуть, розвиваються й могутніють у світі жіночі національні і міжнародні організації.

Український жіночий рух еманіпації, організації й поступу українського жіноцтва має вже свою історію, записану як найкраще у праці й боротьбі, у змаганнях за здійснення нашого ідеалу визволення української нації.

Коло 70 років тому, коли Галичина була в польській неволі під Австрією, а Велика Україна була в царській неволі, були шойно перші почини українського національного руху й відродження, в яких жінка майже не брала ще участі. Власне в ту пору неволі й темряви на наших землях перша підняла сміливий голос Наталя Озаркевичів Кобринська, яка співпрацювала Оленою Гічлкою (Ольгою Косачевою) матір'ю Лесі Українки.

В 1884 році Наталя Кобринська заснувала перше українське жіноче товариство у Станіславові, не зважаючи на всякі перешкоди не лише з боку чужих але й своїх. У 1891 році вона скликала перше українське жіноче віче у Стрию. Вона теж згадила й видала три альманахи, в яких помістила

теори галицьких і придніпрянських українських письменниць.

Це Кобринська перша будила українок в Галичині й перша навязала взаємини з Великою Україною; і зерно яке вона посіяла, прийнялось та виростало й розросталося.

Велика українська національна революція 1917—1920 років застала вже великі ряди свідомого українського жіноцтва. У Києві найвизначніша провідниця була Софія Русова й Людмила Старицька Черняхівська, і в Галичині Олена Кисілевська, а крім них було вже на Великій Україні і в Галичині багато видатних українських громадських діячок.

Українки пішли в роках української національної революції й відбудови української держави до активної боротьби, яку потім продовжали під час наїзду ворогів на Україну. Сторінки кривавої боротьби українського народу за незалежність записані й світлим іменами українських героїнь. І тепер у нерівних боях УПА з ворогами окупантами віддають своє життя також і сміливі українські патріотки.

Усе це є вислід того організованого руху українського жіноцтва, якому дала початок Наталя Кобринська. Цей рух сьогодні далі росте й могутніє, не зважаючи на те, що Україна в неволі.

Під ударом наїзниць Москви сотні тисяч українців та українок подалися на захід, щоб не воль, поза залізною стіною продовжати боротьбу за визволення України. Серед зли-

днів, голоду й нужди у таборах в Німеччині, українки перш за все обновили свою організацію й покрили всі табори мережею її відділів. В найтрудніших умовах йде жива праця серед них, бо вони сильні духом і вірою в недалеку перемогу й визволення України.

Крім масової політичної української еміграції в Німеччині, є ще старша українська еміграція у Франції, а теж нові більші еміграції в Бельгії й Англії. І там українки організуються й працюють для визволення України.

Найстарші українські еміграції в Америці — у Зауочених Державах і в Канаді. Тут є вже старші, добре зорганізовані українські жіночі організації, Союз Українок Америки, який дав почин до цього конгресу, й наші сестрині організації в Канаді, які стали разом з нами до праці для великого діла у цей переломовий час.

Тепер із скитальщини прийдуть українки в більшому числі до нас, цебто до Америки й Канади, а також і до Південної Америки. Ми цього радіємо, бо ми дістаємо ширших солідних робітниць, добрих організаторок, патріоток, які допоможуть нам, а найбільше, віримо, допоможуть у Південній Америці, де рух серед українського жіноцтва шойно ставить перні кроки.

Ми їх сердечно вітаємо, бо через них вітаємо й сотні тисяч наших братів та сестер вигнанців з Рідної Землі, вітаємо Україну.

За нами непосильні змагання нашого народу до волі й

Світовий Конгрес

салі)

незалежності від 1917 року, довголітня важка боротьба проти московських і польських кайдан. Боротьба досі безуспішна, з важкими стразами й жертвами. Але ми одно знаємо й цього ми певні, що в кожному роком свідомих українців щораз більше, щораз більше наших земляків не лише в Україні але й по всьому світу, які стають рішуче проти ворога окупанта наших земель, а змагають до визволення України.

Ми віримо й ми певні що те визволення прийде, воно прийде, як сума наших змагань, наших сил.

Жінка як мати що дає життя, має право перша стати в обороні свободи цього життя.

Жінка як громадянка, мусить дбати щоб нація була здорова сама в собі, щоб ті люди що вона їх приводить на світ, були здорові тілом, сильні духом, незламного характеру. Жінка як громадянка має дбати щоб підстава нації — сімя — мала всі засоби духові й економічні.

Тому то українка буде, як і досі в історії, боротись далше щоб її Церква була свобідна, щоб її сімя могла молитись по своєму, щоб школа була дійсно українська й народна, щоб приносила правдиву освіту й виховувала молодь як добрих дочок і синів свого народу, й щоб вони мали змогу вибрати таке звання на яке їх талант, освіта й характер дозволяє.

Українка буде обстоювати щоб кожна мала право належати до політичної партії що підходить її переконанням, але з тим що та партія не сміє бути ніколи вище нації, і що партії не є для взаємної боротьби, тільки щоб шукати й знайти спільну мову коли справа Рідного Краю цього вимагає.

Це не є ідеал недосяглий, ані утопія фантастів, ні, це є реалізм, і тільки з цього погляду ми мусимо дивитись у майбутнє коли говоримо про самостійну Україну.

За минулого півстоліття українська жінка доказала що вона може бути сильна. Вона була сильна коли її чоловік і син ішли на війну, вона була сильна тоді коли сама переймала господарство, й коли заробляла важкою й малоплатною працею, або йшла і до громадської праці та не жалувала ні труду ні гроша. Вона була сильна й коли стратила на війні чоловіка або сина, і коли ще більш обов'язків і журби перебрала на себе. Це доказує що українська жінка має талант і хист удержати націю.

В часі останньої трагедії у-

країнського народу після другої світової війни, коли 250,000 українців розбрились по світу, знову українська жінка перша зачала складати до купи кусники, не лише щоб рятувати націю, але й щоб додати чоловікам і синам духа й сили продовжати визвольну боротьбу. Вона годувала й лікувала їх, вона молилась за них, вона взяла їх за руку й повела знову на шлях, коли вони падали з безсилля. Це є факти, не теорії.

Українські жінки у Злучених Державах, коли скликували цей конгрес, мали на думці ті факти.

Українка в Америці й Канаді яка тішиться повною особистою й громадською свободою, вміє їх як слід оцінити, й скликає вас усіх нині з різних сторін, близьких і далеких, щоб ви скористали із свобідного слова і свої думки покликали до діла. Ми зібрались тут щоб заявити що ми хочемо вільної України, й що будемо далше аж до перемоги боротись за незалежну Україну.

Дехто міг би сказати що ми, як американці або канадійці, не маємо права заявлятися в такий спосіб, але я скажу і буду при цім стояти що добрий американець і добрий канадієць який свободу ставить вище життя, буде боротись за справу свободи всюди, а американець і канадієць української крові має обов'язок стати в обороні краю своїх батьків.

Наша програма повинна бути — створити світову федерацію українських жінок, що складиметься з представниць українського жіноцтва Америки, Канади, Південної Америки та еміграції в Західній Європі.

Така організація при підтримці існуючих українських жіночих установ, була б нашим речником на світовім форумі й лідером об'єднаної думки та чину.

Світова Федерація Українського Жіноцтва повинна:

1—Заступати і боронити інтереси українського жіноцтва в міжнародних та чужинних жіночих організаціях, і бути перед ними речником інтересів українського народу.

2—Координувати працю всіх українських жіночих організацій.

3—Плекати почуття єдності та змагати до консолідації всіх національних сил для здійснення Національного Ідеалу.

4—Як свобідне об'єднання краєвих організацій, Федерація не втручається у внутрішню статутіву діяльність цих організацій.

Дня 8 грудня минуло 80 років від заснування товариства Просвіта на Західній Україні. За час свого існування ця установа сповнила велику місію несення освіти, поширення національної свідомості та організаційної праці по всьому краю. Вона виконала велике діло й розгортала щораз то ширшу діяльність.

За свої великі труди й заслуги Просвіта здобула собі в українського народу найкраще ім'я й заслужене признание.

Від 1905 року за галицькою Просвітою почали ширитись Просвіти і на Великій Україні, а від 1919 і на Карпатській У-

країні. Також і за морем поширилась ідея Просвіти.

Аж як комуністична Москва прийшла на Україну, вона знищила її на всіх українських землях, так що сьогодні, у 80-ліття Просвіти її нема на Україні.

Цей сумний стан славної української установи відбиває лише загальний теперішній сумний стан української нації. Але вона без упину бореться проти неволі і сповнена вірою в перемогу, а з об'єднанням свобідної незалежної української держави — оновиться також замінила сьогодні Просвіта.

РІЗДВЯНІ І НОВОРІЧНІ БАЖАННЯ

ТОВАРИСЬКІ Й ОСОБИСТІ

В НАШІМ ЖИТТІ \$5.00.

ПРИСИЛАТИ ДО 25 ГРУДНЯ.

5—Світова Федерація Українського Жіноцтва мусить мати безпартійний характер.

Створивши світовий союз українських жінок, ми зажадаємо від світу помочі щоб пробитись через залізну стіну й визволити український та інші народи.

Це не значить що ми проловимо війну. Війна є тепер, вона не скінчена, вона триває далше, переходячи різні фази — а ми бажаємо скінчення цієї війни і встановлення тривалого миру та забезпечення свободи.

Окрім іно ми можемо впасти, але об'єднані ми стоятимемо сильно й нас вислухають. Над проектом про федерацію українських жіночих організацій можна дискутувати, але ми не можемо відійти від головної точки нашої програми.

Вкінці, ще раз повторю, що ми мусимо бути об'єднані, і я певна що ми об'єднані будемо, бо нас до цього кличе Україна

в кайданах яка тепер не може сама сказати свого слова. Кайдани є важкі, і колиб наші брати й сестри знали що ніхто про це не дбає, ті диди вилися б ще глибше в тіло й душу українського народу. Але наш народ збереже духа і зможе їх витримати і вкінці зламати, коли закуті знатимуть що поза мурами тюрем є ще хтось хто не тільки журить ними, але й працює з усіх своїх сил щоб ті кайдани розірвати.

Коли ми, сестри, покинемо цю саю, ми будемо на душі крапці люди, бо ми тут прирекли служіння наше великому ділові визволення нашого народу з неволі, а цим допомогти й іншим, ще слабшим від нас народам які теж томляться у неволі.

З Божою помічю наші змагання увінчаються гарними плодами, з Божою ласкою доведім ці вельми важні наради до успішного кінця.

РЕЗОЛЮЦІЇ

Світового Конгресу Українського Жіноцтва

ЩО ВІДБУВСЯ 12 І 13 ЛИСТОПАДА, 1948 У ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА.

I. Резолюції загальні

1. СКУЖ заявляє, що українське жіноцтво своєю працею змагає до досягнення найвищого ідеалу українського народу: Суверенної Соборної Незалежної України.

2. СКУЖ констатує, що український народ на протязі всієї своєї історії був зв'язаний з культурою Заходу, а зокрема в сучасну пору інтереси українського народу тісно в'яжуться з інтересами західного демократизму проти совітського комунізму.

3. Українське жіноцтво солідаризується із змаганнями демократичного світу до створення справедливих умов тривалого миру і констатує, що справедливий мир може повстати тільки тоді, коли всі народи світу матимуть право на свободне державне життя.

4. СКУЖ стверджує, що на українських землях під совітською окупацією панує найжорстокіший тоталітарний режим; протестує проти жакливого і нечуваного терору, якого постійною жертвою падає український народ, і звертається до Об'єднаних Націй з апелем вглянути в умовини життя, які панують в країнах під совітською владою.

5. СКУЖ заявляється за визнання свободи слова, віри й зібрань та всіх демократичних громадянських прав у всіх країнах.

6. СКУЖ констатує, що на українських землях іде постійна кривава боротьба проти окупантів та висловлює свій подив і пошану для героїчної боротьби Української Повстанської Армії (УПА).

СКУЖ констатує, що українська жінка бере активну участь у визвольних змаганнях і несе криваві жертви в боротьбі з окупантами.

7. СКУЖ вітає консолідацію українських політичних сил на еміграції, якої виразом являється створення Української Національної Ради, та заявляє їй свою підтримку.

8. СКУЖ визнає засади християнської етики і моралі за підставу здорового розвитку народу й одиниці, визнає свободу віровизнання та вважає за кінечне співпрацювати з Українською Церквою.

II. Виховна справа

9. СКУЖ підкреслює важливу виховну роль жінки та велике значення родини для українського народу в його загрозливому положенні, тому взиває все українське громадянство

давати підтримку українській родині та допомагати жінці у сповненні її важкої ролі у сім'ї.

10. Українська жінка повинна виховувати своїх дітей в пошані віри батьків, в любові до рідного народу, плекати рідну мову, культуру і традицію.

11. Українська жінка поза межами рідного краю повинна подбати про якнайкраще засвоєння молодим поколінням усіх здобутків науки і поступу даної країни, щоб вони стали повновартісними громадянами тих країн, а рівночасно віддавали своє знання і працю теж і на користь України.

12. СКУЖ вважає, що молодь повинна бути зорганізована у власних організаціях молоді і признає велику виховну роль, яку сповняє для української молоді в Європі Український Пласт і Союз Української Молоді.

III. Суспільно-організаційні справи

13. СКУЖ вважає, що участь української жінки у громадському житті є передумовою повного розвитку українського суспільства, тому взиває все громадянство уважно ставитись до суспільної праці українського жіноцтва.

14. СКУЖ констатує, що великі досягнення українських жіночих організацій на рідних землях впали жертвою війни, що спинено їхню працю під гітлерівським режимом, а зовсім знищено під совітським режимом.

15. СКУЖ взиває все українське жіноцтво стати до організованої праці та своєю активністю підтримувати інші громадські установи.

16. В жіночих організаціях та у співпраці з цілим громадянством жінка повинна вести боротьбу з усіма суспільними язвами, які нищать моральні й фізичні сили народу.

17. СКУЖ взиває українське жіноцтво усіх країн світу об'єднатися в жіночих організаціях. СКУЖ покликає до життя Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, яка буде мати завдання:

а) Координувати працю всіх жіночих організацій у різних краях, не порушуючи їх статутівих завдань та їх прав працювати за планом, якого вимагають інтереси українського громадянства даної країни.

б) Заступати інтереси і бути репрезентантом українського жіноцтва перед власним громадянством.

в) Заступати і бути репрезентантом змагань поневоленого українського народу перед міжнародними організаціями, загальними і жіночими.

18. СКУЖ підкреслює потребу жіночого журналу при Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій та посилення видавничої діяльності в обсягу всіх матеріалів потрібних для праці жіночих організацій.

19. СКУЖ взиває всі жіночі організації підтримати матеріально Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій для виконання її завдань.

20. З уваги що через війну знищено дорібок української культури на українських землях, СКУЖ вважає за потрібне створити український музей в Америці й Канаді, зокрема вважає за потрібне підтримати музейну збірку Союзів Українок Америки й Канади.

IV. Справа переселення і допомоги скитальцям

21. СКУЖ звертає увагу світу на важкі умовини в яких живуть скитальці в Європі, вигнані з рідних країн, як жертви тоталітарних режимів.

22. СКУЖ стверджує, що теперішні умови побуту скитальців в Європі загрожують втраченою здоров'ям й життям, тому домагається забезпечення їх шляхом якнайскорішого переселення.

23. СКУЖ звертається з гарячим закликком до всіх українських організацій і взиває їх до посиленої, скоординованої праці в напрямі якнайскорішого полегшення всіх формальностей, потрібних до переселення, розселення і налаштування нормального життя скитальців.

24. СКУЖ домагається особливої уваги для жертв війни, якими є потерпівші через війну жінки, вдови з дітьми, сироти, інваліди та хорі політичні в'язні.

25. СКУЖ стверджує, що при переселенні до деяких країн залишено старших і немічних, і домагається переселення їх до тих країн, які забрали молодих і здорових.

26. СКУЖ домагається справедливих умовин праці для жінок і малолітньої молоді у тих країнах, в яких досі ще цього не переведено.

27. СКУЖ складає подяку всім жінкам і жіночим організаціям, які в найтяжчий час поспішили з матеріальною і моральною допомогою українським скитальцям та стали в обороні їх прав.

28. СКУЖ констатує велику жертвенність українського громадянства, яке через свої комітети взяло на себе обов'язок нести допомогу українцям на еміграції, та взиває все українське громадянство і надалі підтримувати акцію допомоги.

29. У зв'язку із переселенням та новими умовинами праці СКУЖ вважає за вказане підтримати ініціативу власного виробництва.

30. З уваги на велику культурну роль яку виконали організації для плекання народного промислу, СКУЖ закликає продовжати ту працю за ініціативою українських жінок. Вважає, що кооперативна форма є найкращим засобом для цього.

V. Резолюції американської української жіночої молоді

1. Молодь Америки й Канади українського роду солідаризується з ідеями і постановами Світового Конгресу Українського Жіноцтва.

2. Молодь буде співпрацювати для скріплення і поглиблення зв'язків між старшими і молодшими членами сестриних організацій.

3. Молодь поведе акцію серед молодих американок і канадіток українського роду щоб вступали в ряди українських жіночих організацій.

4. Молодь українського роду повинна мати відповідне представництво у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій.

УСПІХИ НАШОЇ СТУДЕНТКИ В БЕЛЬГІЇ

В Лювені закінчили цього року університетські студії й одержали дипломи магістра п'ять наших студентів, серед них на економічних науках одна жінка, Софія Колібаба.

В БОРОТЬБІ ЗА ХОЛМЩИНУ

Серед багатьох героїв мужчин згинув героїською смертю, у повстанні на Холмщині, декілька жінок. Дня 22 жовтня, 1946, згинувли санітарки Зірка і Леся, 18 червня, 1947, звязкова Оленка. Відомість принесли воляки УПА, що пробивались до американської зони.

3 голосів преси про СКУЖ

Дня 14 листопада часопис Українська Трибуна, в Мінхен, в Німеччині, помістила таке привітання на 1 сторінці:

ВІТАЄМО СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

На вільній землі Вашингтона відбувається важливий конгрес. Заходами Союзу Українок Америки до Філадельфії зіхалили українські делегатки звідусіль, де є ще свобода людини і де ще шанують свободу народу.

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва це перший український конгрес світового масштабу після закінчення II світової війни, і треба радіти що власне українська жінка веде в цьому перед. Бо споглядаючи українське громадське життя, треба ствердити, що на так званому жіночому відтинку нашого життя існують здорові стосунки вислідом яких, є не тільки наполеглива суспільна праця, але й великі успіхи.

І не тільки на еміграції українська жінка стоїть прикладом для нашого громадського життя. Те саме є на наших скривалених Рідних Землях, де українські жінки і дівчата, чи як піклуєнки, чи як підпільниці, чи як борці Української Повстанської Армії, стоять плечем-плечем з чоловіками, щоб висероти свому народові крає життя у власній незалежній державі.

Віримо, що Світовий Конгрес Українського Жіноцтва підібере підсумки праці українського жіноцтва у всенародному масштабі і передасть у своїм заклик до всього українства по цей та по той бік залізної завіси, і в заклик до всього культурного світу. Бо голос жінок це звичайно голос Батьківщини, і з ним хуватись мусимо ми всі і цілий світ.

Важливість Конгресу підкреслена тим, що в ньому беруть участь представниці української європейської еміграції, тієї еміграції, яка недавно виїшла з Рідних Земель і живе їх змаганнями, стражданнями і надіями. Саме на цих делегатках лежить обов'язок бути зв'язковими між давньою іміграцією у вільних країнах і воюючою Україною.

Успіхи Світового Конгресу Українського Жіноцтва це успіхи нас усіх. Тому великою увагою стежити мемо всі за працями Конгресу. При цьому висловлюємо побажання, щоб Конгрес був починком до Світового Українського Конгресу, який стане перед світом віль-

ним речником змагаць українського народу за власну державу, бо бути таким речником це завдання українсько-політичної еміграції.

Привітання британської зони Німеччини

Дня 7 листопада в газеті країнське Слово, у Бломберг, у британській зоні Німеччини, появилася така стаття голови ОУЖ на британську зону п. Марії Біляк:

ПЕРЕД СВІТОВИМ КОНГРЕСОМ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Дні 12 і 13 листопада, 1948, внесуть в історію українського жіночого руху небувалу подію, якою буде Перший Світовий Конгрес Українського Жіноцтва. Конгрес буде відбуватися у Філадельфії. Почин до Конгресу дав Союз Українок Америки, (СУА), який вже понад 20 літ з успіхом організує і виховує численні кадри українського жіноцтва за океаном і під теперішню пору числить 53 відділи. Велика заслуга в цьому належить довголітній голові СУА п. Олені Лотоцькій, що зовсім пожертвувала себе українському жіночому рухові. Мрієм значення і поваги цієї організації може послужити факт, що Союз Українок Америки прийнято цього року в члени Генераль-

ної Федерації Жіночих Організацій Америки у Вашингтоні, яка об'єднує жіноцтво державних народів. Цей великий успіх теперішньої Головної Управи СУА дає українському громадянству запоруку, що й уладжений нею Світовий Конгрес Українського Жіноцтва відповість великим завданням сучасної історичної доби і потребам нашої нації.

Превеликої ж бо ваги є сподівання і завдання зв'язані з цим Конгресом, який відбувається в моменті прорізного поділу земного глобу на два протилежні табори: об'єднаної демократії з одного боку і неяситного людоненависницького тоталітаризму з другого. Збирається цей світовий парламент українського жіноцтва в моменті, коли вся Україна закута в кайданах тоталітарного імперіалізму. У такий важкий для історії народу час мусить Конгрес піднести перед цілим культурним світом свій голос в обороні прав нашої нації до своєї незалежної держави та мусить заявитися, що стає по цей бік барикади, яка визнає Божі і людські права та закони цілих народів і окремих людей без різниці.

Та не лише слів хоч як сильних — вимагає від нас сучасна велика доба. Ми ж у вирі активної, реальної боротьби. Боротьби за визволення народу, за справжню, державну волю України. Ця боротьба вимагає діл та самовідреченої

посвяти. Підготувати, виховати і загрити українську жінку до такої боротьби — це буде важливе завдання **світового об'єднання українського жіноцтва**, якому почин і напярм подасть філадельфійський Конгрес. Світове об'єднання згуртує українське жіноцтво у всіх країнах поза межами совітської держави, а основою його діяльності стануть високі ідеали християнської етики та українські національні ідеали.

Українське жіноцтво на скитальщині, розсіяне по всіх країнах світу, мусить продовжувати світлі змагання українських визначних жінок, яких імена здобули собі славу в українській і світовій літературі, в мистецтві, науці, а також у збройній боротьбі з ворогом. Українська жінка мусить на скитальщині не лише стояти на сторожі українського духа у своїй власній родині як дружина і добра мати, але також бути на кожному кроці заступницею української справи перед чужинцями. Глибока віра в Боже Провидіння та прив'язання до рідної Церкви допоможуть їй виконати цей основний національний обов'язок.

Стоїмо всі напередодні епохальних подій у світі, які рішатимуть теж про долю українського народу і його держави. Підготуватись психічно і фізично до тих подій і взяти в них активну участь мусить кожна свідомо українська людина, чоловік і жінка. У тому

Привітання делегаток в Централі СУА. По середині, з китицею пшениці в руках п. І. Павликовська, з ліва (з китицею рож) п. У. Целевичева. Праворуч у першій ряді голова СУА, п. О. Лотоцька. Мале дівчатко, що сидить у ніг п. Целевичевої, це її донечка. Решта: членки управи СУА і філадельфійські громадяни.

великому змаганні важна для нас постава кожної української людини, що опинилась по цей бік „залізної куртини“.

Передумовою фізичного збереження і духового росту тієї людини є, якнайскоріше переселення українських скитальців до країв, де вони знайшли б не лише умовини нормального людського побуту, але й свободної громадської праці для свого народу. Цим важливим питанням мусить також потурбуватись Конгрес. Це питання стане вихідною точкою великого пляну організації і плянкової діяльності установ покликаних до життя Конгресом.

Ми певні, що досвідчений у громадській праці і ловний найкращих інтенцій провід Конгресу представить відпоручницям зорганізованого українського жіноцтва всебічний та глибоко продуманий плян діяльності **Світового Об'єднання Українського Жіноцтва** у всіх ділянках нашого суспільного життя: у харитативній, духовотворчій, господарській і політичній. Значну увагу прийдеться Конгресові присвятити вихованню молодого жіночого покоління і подбати, щоб наша жіноча молодь, попри працю у фабриках чи в домашньому господарстві знайшла також одкріті двері до високих шкіл різного типу.

Українське друковане слово набирає особливої ваги з уваги на наше розпорошення по всіх країнах світу. Тому центральний жіночий пресовий орган та видавництво необхідної для жіноцтва книжки виявляється черговим завданням нашої праці.

Залочаткований СУА на терені Америки та ОУЖ на терені Європи звязок з міжнародними жіночими організаціями та визначними жінками світу, треба скоординувати й розвинути установами нашої світової централі. Буде нами у тій справі руководити не вузкоглядний фемінізм, але загальнонаціональний інтерес із належним підкресленням потреб української жінки.

Українське зорганізоване жіноцтво британської зони Німеччини, вітаючи з радістю і надіями Перший Світовий Конгрес Українського Жіноцтва у Філадельфії, на справді вільній землі Вашингтона, бажає, щоб цей Конгрес був добрим передвісником Світового Об'єднання всіх українців, зокрема будучи продовженням діяльності і плянів незабутнього Українського Жіночого Конгресу у Станіславові у червні, 1934, став межевою точкою не лише в історії українського жіночого руху, але перш усього — наших визвольних зма-

гань за щасливе майбутнє вільної України.

Марія Біляк

* * *

Свобода, в Джерзи Сіті, подала у виданні із 17 листопада таку передову статтю:

ПІСЛЯ КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, що відбувся в місті Філадельфії в днях 12 і 13 листопада, досягнув своє головне завдання: у його висліді створено Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій. Конгрес наглядно доказав, що є такі великі й глибокі ідеї, які всюди тісно звязують українське жіноцтво, на якому континенті воно не жило б, в якій країні не було б. Журба за дальшу долю українського народу, за його душу, за українську мову й культуру, це те велике, що вяже у світі не тільки жінок, які вийшли з України, але й тих з української крові, що родились і вирости в інших країнах. Що більше, воююча Україна, що перша поставила опір большевизмові й комуністичній агресії та досі веде боротьбу з кремлівським тоталітаризмом і московським імперіалізмом, захоплює нині серця жінок чужих народів, як це виявилось на Конгресі. Наприклад, визначна американська діячка, миссис Едвард Пейн, голова організації Common Cause, виявила у своєму рефераті дуже глибоке зрозуміння трагедії України, добачуючи в ній теж і трагедію Америки і світу, що не дали допомоги українському народові, коли він по першій світовій війні відбудував свою державність та одинокий ставив збройний спротив московській інвазії і комуністич-

ній агресії. Цю допомогу, говорила миссис Пейн, повинен дістати український народ бодай тепер, зокрема повинна її дістати героїчна Повстанча Армія. Ці слова вийшли з уст жінки, що походить з старого, піонерського американського роду. Вони, по суті, виявили те, чим були перейняті душі й серця учасниць першого Світового Конгресу Українського Жіноцтва, що лягло в головну основу їх праці на Конгресі, як і програму праці набудуче.

Конгрес виявив, що в рядах жіноцтва знаходяться знамениті організаційні й творчі сили, які повинні бути використані для здійснювання тих благородних цілей, що їх зясовано в резолюціях. Не зважаючи на окремі завдання, які приходиться розв'язувати українському жіноцтву в країнах їхнього побуту, є ціла низка важливих завдань, що відносяться до рятування українського народу в Україні від фізичної й духової загибелі, а які вимагають об'єднаної праці всіх українських жінок у світі, що мають змогу жити в країнах вільного слова й діла. Якраз для цієї цілі створені Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій. Ціль велика, завдання важке.

Делегатки Конгресу розіхались у піднесеному дусі й в переконанні, що вони добре радили, та з постановою, що вернувшись на свої місця, піднімуть духа усього нашого жіноцтва і додадуть йому завзяття до нової праці й нової жертвенності. Це останнє теж дуже важне. Треба виконати велику роботу, яка потребує теж і великих грошей. Памятаймо, що допомоги української жінки потребують центра-

льні організації, що ведуть політичну і допомогову акцію, що видають різні публікації у справі України, що мусять висилати різні делегації й пролагувати українську справу різними іншими засобами.

Ми певні, що весь наш загальний радіє, що українське зорганізоване жіноцтво дало такий прикладний вияв розуміння великих завдань сучасної української жінки. Боже помагай у дальшій об'єднаній праці!

* * *

Америка, у Філадельфії, подала у виданні із 16 листопада таку передову статтю:

ПО ЖІНОЧОМУ КОНГРЕСІ

Всесвітній Конгрес Українського Жіноцтва, відбувся, а перебіг його — повага, річевість, реферати і дискусії, люфрядок, переведення, заінтересування учасниць-делегаток (і гостей-слухачів), одушевлення до праці для добра і будуччини всього рідного народу — перейшли найкращі сподівання. Був це справді тріумф зорганізованої до вголітньої праці кращої, серцем-душею відданої своїм ідеалам половини роду українського.

Конгрес рішуче мав характер світової ревії українських активних жінок та перегляду їх праці, осягів і сил. Це вперше вони стрінулися — українські жінки-діячки, провідниці зо Старого Краю, з Європи, а таксамо з Канади та Злучених Держав. Це вперше вони спізнали себе особисто — досі лиш читали вони про себе в часописах або зрідка обмінювались листами — почули одні других, зрозуміли себе краще, порівняли себе, спізнали посполу свою високу вартість та вирости всі за ті два дні нарад не тільки у своїх очах та в очах спостерігачів збоку, але і об'єктивно і потенціально кожна у своїм „я“ Вони розіхались і вертаються домів самопевнішими, духом сильнішими. Їм усім вирости крила.

Цей Конгрес це був прекрасний, високовартний, незвичайно позитивний вклад в організацію дієвих сил всієї української нації. Він ствердив і кожному усвідомив, що українська жінка вийшла вже із стадії спроб зайняти місце в народній будові, що вона вповні дозрела як громадянка зайняти рівнорядне, а то й передове, провідне місце в кермуванні справами і долею рідного народу. Що більше: лад, річевість, доцільність, що весь час царили в нарадах Конгресу, це прикмети, що їх могли б позавидувати й найповажніші зібрання українців мужчин. Українська жінка бсєгла рекорд. Честь їй.

В Централі СУА — (з ліва) п.п. Павликовська, Панамаренко, Целевич, Лотоцька

Зокрема належить піднести досвідну підготовку та опісля парламентарно-технічне переведення Конгресу, річеве багатство і знамените виведення рефератів та постійне заінтересування учасниць перебігом Конгресу. Шкода була б, колиб такі реферати, як пані Павликовської про долю і працю українського жіноцтва в Європі, пані Войценко про ролі й участь українського жіноцтва в розбудові українського громадянства у Канаді, пані Кусій (по англійськи) про характеристики і значення української культури для політичного обличчя українського народу, та інші прогомніли лиш і звісні осталися лише тим, хто мав нагоду слухати їх, а щоб не познайомити з ними ширшого круга громадян дорогою печаті.

Вельми замітною появою на цій Конгресі була релятивно сильна участь молодих, не в Україні роджених українок. Вони були справді численно заступлені серед делегаток на Конгрес, а ще численніше в рефератах. Роджені канадійки — пані Войценко і пані Кравс — та роджені американки — пані Гамбаль і пані Кусій — були найкращим доказом, що в дійсності жінка є властивим носієм національної традиції.

Було б занедбанням не звернути увагу на виступ двох визначених представниць американського жіноцтва з привітом для Конгресу — а саме пані Вільямс від Федерації Американських Жіночих Організацій і пані Пейн, представительки організації „Каммон Коз” (Спільна справа). Обі промови, зокрема знаменита річ пані Пейн про героїську боротьбу українського народу проти московської тиранії, засвідчали, що справа визволення України знаходить уже зрозуміння у провідного американського жіноцтва. Поважна частка заслуги на цій полі припадає на постійні заходи проводу Союзу Українок Америки.

Як зовнішній вислів і вінець світового зближення і об'єднання сил і дій українського жіноцтва у світі, Конгрес завершився створенням Світової Федерації Українського Жіноцтва. Впровадити її в життя, щоб вона справді стала функціонуючим тілом, річ нелегка — з різних, головню матеріальних і технічних причин.

Однак сам факт її повстання є символом духового, ідеологічного об'єднання українських жінок по всім світі. Головна вага жіночої громадянської праці таки й надалі буде опочивати на жіночих Союзах різних країн Європи, Канади, Злучених Держав, і т. д. Українській Світової Феде-

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Пані Павликовська на зібранні 48 від. СВА

Старанням 48 відділу Союзу Українок відбулися збори 20 листопада, в домі пані Шагала, на які явилось більше число членкинь. Збори відкрила передсідниця пані Емілія Слободян, здаючи звіт з Конгресу і Конвенції Союзу Українок на яких були делегатки з Європи й Канади.

Пані Шагала теж здала звіт і членкині прийняли звіт делегаток до відома. Потім передсідниця представила делегатку з Європи, Ірену Павликовську та попросила щоб промовила в імені наших скитальців. Пані Павликовська передала привіт від скитальців і заявила щиро подяку нашому відділові за пакунки і поміч для скитальців, які дуже бідують. На еміграції є, говорила п. Павликовська, багато старших і дітей сиріт які потребують відживлення, бракує товщів і цукру. Вийзд нашої еміграції відкладають з дня на день, але ми ждемо терпеливо; наші брати і сестри і діти сироти очікують від вас помочі і мають надію що американські українці не забудуть про них та допоможуть, як харчами так і одежею, казала представниця нашої еміграції в Європі.

Опісля на зазив пані Шагала прийвні зложили 20 доларів які переслали до Централі СВА.

Предсідниця подякувала прийвним членкиням за участь.

Жертвували:

Михалина Шагала 5.00 дол.; по 1.00 до.: Емілія Слободян, Анна Волчек, Марія Слободян, Варвара Сегін, Марія Барановська, Софія Куриляк, Пелагія Романюк, Пелагія Владика, Юлія Курчинська, Катерина Курчинська, Катерина Баран, Ева Мандро, Анастасія Гриб, Анна Стасик, Франка Шигда. Разом 20.00 доларів.

Анна Волчек, секретарка

рації останеться репрезентативна роля символу єдності.

Ми приглядалися і прислухувалися першому світовому українському жіночому Конгресові з найвищим заінтересуванням. Ми — це самозрозуміло! вижидали його з деякою непевністю. Ми — в міру його перебігу — з найбільшим вдоволенням раз-по-раз переконавалися, що ми не мали основ до ніяких сумнівів. Українське жіноцтво здобуло заслужені лаври. Слава йому.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На народні цілі

Членки товариства імені Ольги Басарабової, 46 відділу СВА у Філадельфії, зробили несподіванку для своєї передсідательки, п. Меланії Милої, уладивши прийняття з приводу 50-ліття з дня її народження.

Родина п. Милої, як і всі членки СВА гарно забавились, і при цій нагоді зібрали \$53 на народні цілі, призначуючи \$10 на пресовий фонд Нашого Життя, \$10 на церкву св. Николая, \$14 на молоко для дітей на скитанні, \$17 для нової української смичкової оркестри.

П. Мила довголітня членка товариства імені Басарабової, як і урядничка. Останні 4 роки була передсідателькою товариства.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

П. Павликовська на вічу в Нью Йорку

В неділю, 5 грудня, відбулося в аудиторії св. Юрія в Нью Йорку віче українських жінок, скликане Окружною Радою СВА, на яке прибуло 350 осіб, переважно жінок.

Пані Ірена Павликовська, голова ОУЖ і делегатка на Конгрес, промовляла про долю скитальців. Вона казала що українська еміграція в Німеччині з 200,000 осіб тепер змаліла до 100,000, а між ними велика частина це старці, хворі і безпомічні вдови з дітьми. Найпекучіша потреба, казала вона, це рятування матері й дитини.

В одногодинній незвичайно інтересній і зворушливій промові зясувала початок української скитальщини, і доповіла її історію аж до найновіших днів. Вона сказала подяку американцям українського роду, а зокрема воякам американської армії, за їхні старання врятувати українську еміграцію від марева висилки під Світи.

Друга з черги делегатка на СКУЖ, п. Дарія Ребет, зреферувала підсумки значення Всесвітнього Конгресу Українського Жіноцтва і зясувала значення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Вона вияснила поодинокі точки, обговорені на Конгресі, з погляду всесвітнього українства й української державності.

Як свідок боїв УПА в рідному краю, пані Ребет виказала значення збройної боротьби в

українських визвольних змаганнях аж до найновіших часів. Опісля присвятила більше уваги необхідності допомогти українській молоді, що перебуває на території Німеччини і в Західній Європі, викінчити студії. Вкінці звернула спеціальну увагу на потребу виконання ухвал СКУЖ.

П. Марія Демидчук виказувала роботящість українського жіноцтва в Америці із спеціальним углядженням нью-йорського жіноцтва і завізувала до збірки. П. Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки, звернула увагу на потребу доповнення Світової Федерації У Ж. новими центральними жіночими організаціями.

Вічем проводила п. Іванна Бенцаль, секретарювала п. Стефанія Галичнн, а збіркою заопікувалася Катерина Пелешок і п. Стефанія Абрагамовська-Гричко.

Збірка на Фонд Рятування Української Матері і Дитини в Європі принесла \$447.70. З Нью Йорку поїхали делегатки і голова СВА до Ньюарку де відбулось подібне віче.

На вічу в Нью Йорку на Фонд Матері й Дитині, зложили:

Іван Пуйда	\$100.00
Др. Неоніла П. Гайворонська	25.00
Клявдія Олесницька	20.00
Др. Лука Мишуга	10.00
Дмитро Галичнн	10.00
М. М. Белців	10.00
Н. Берків	10.00
Марія Душник	8.00

По 5.00 дол.: Марія Ленчук, Катерина Дроздик, М. Прокопів, Дарія Кульчицька, Рудолф Посікіра, Марія Харамбура, Т. Задерецька, А. Пелиш, Стефа А. Гричко, І. Т. Ярмола, Данило Кольба;

По 3.00 дол.: Павлина Дерек, Анна Йосик, Н. Н.;

По 2.00 дол.: Євгенія Дмитрів, Волод. Бріль, Н. Н., Анна Колтон, П. Підгайна, С. Лехицька, Марія М. В. Врублевський, А. Серета, Софія Андрюська, Емілія Угорчак, п. Чарнецька, К. Добрянська, А. Онуфрик, А. Дзюма, К. Литвин, К. Стефанович, П. М., Павлина Грещук, М. Гарасимчук, Н. Черняк, Марія Ригель, Анна Пятак, Євгенія Добрянська, М. Марусевич, Т. Лялка, Ева Костів, А. Васильців, Г. Шура, Анна Сталена, Анна Григус, Я. Чубата, Анна Журилло, Марія Шатанська;

По 1.00 дол.: Микола Ривак, Левіцький, Марія Пишак, Павло Поліщук, Василь Наум, Павлина Семчишин, Іван Козак, Ева Кобзар, С. Пелешок, Іван Гріп, Маріян Курочка, А. П., Степан Т., В. Винницький, С. К., К. Гришак, Л. Гришак, Е. Корнат, М. Дідоха, Анна Баковська

ка, Катер. Берків, К. Кедровська, Наставія Хандога, А. Воробець, Анаст. Базар, Ів. С-й, Йосиф Івах, Богдан Королишин, Марія Лялька, Ана Лопецька, Ярмола, Александра Кукрицька, С. Демидчук, Марія Неїлко, Марія Королишин, Олена Дориніч, О. Біганська, М. Сопінка, С. Барановський, Ольга П., Іван Галичін, Пуйда, О. Баран, Д. М., Ірена Куборич, М. Демидчук, Е. Піддубчишин, А. Ольшевська, М. Клячко, Бодак, Корпало, Тишовницька, Л. Паньків, А. Гробовська, В. Лис, Н. Гураль, С. Швець, А. Кізіма, Марія Крук, Т. Куницька, В. Богачевський, Т. Й., Софія Дацишин, Микола Таньчак, П. Боднар, Ник. Угорчак, П. Слободін, К. Грандус, О. Баран, О. Дудок, Анна Візчук, Н. Кізіма, Мих. Дзубаль, Ан. Януш, Стефан Лялька, Долішній, А. Чариш, Н. Лахнюк, Антін Франков, Сильвестер Процьків, Евстахія Захарчук, І. Мішалик, Анаст. Хархан, Д. Помийчук, Стресат, О. К., М. Мельник, І. Осьміловська, Б. Бруковський, К. К., Др. Ярослав Макарушка; 14 осіб не подали імен; Дрібними \$17.70. — Разом \$447.70.

ДІТРОЙТ, МИШИГЕН

Свято 5-ого відділу СВА

В неділю, 24 жовтня, 5-ий відділ Союзу Українок в Дітройті відсвяткував 15-ті роковини свого існування.

Рано о.о. Білинський і Возняк відправили у церкві Н. З. П. Д. Марії Служби Божі в наміренні визволення України з московських кайдан і за померших членок відділу. На богослуженні були всі членки 5 відділу, а також явилися численно і членки інших відділів СВА в Дітройті.

В 3 години пополудні зачалось ювілейне свято відспіванням гімну СВА. Пані Сіділо привітала зібрану публіку гарним словом.

Дальше наступали точки програми. П. Слівінська мала інтересний реферат про високу мораль і любов української жінки до батьківщини.

Дуже гарно співала п. Доня Стефанія Демрей.

Родина Стельмахів передала на бандурах пісні УПА.

Співи, декламації і звіт з діяльності 5 відділу СВА виповнили програму ювілейного свята.

Для підготовки свята найбільше працювала секретарка пані Будзол.

В часі бенкету представники різних тутешніх українських установ і товариств склали привітання і грошові пожертви.

Переведена збірка для УКК дала \$36.

Дві книжки

Старанним Союзу Українок Америки й Ділового Комітету СКУЖ появилися дві книжки: 1 — **Звіти СВА, Головної Управи, Окружних Рад, Відділів, 1946 — 1948** і 2 — **Памяткова Книжка, Світовий Конгрес Українського Жіноцтва.**

Перша книжка — Звіти — має більше внутрішній характер СВА. У книжці є всі звіти які прислано до друку. Звіти інтересні для членок у відділах, а зокрема для урядничок, теперішніх і майбутніх. Читуючи окремі звіди смелення і порівнюючи їх, вони пізнають, котрі є кращі, а котрі найкращі та найдокладніші. Звіти є на те, щоб представити образ праці товариства та його членів, за рік чи за більше років. Який той образ, така була праця. А коли була менша ніж повинна бути, то тепер можна це направити. За два роки буде дев'ята конвенція СВА, отже треба перш за все жвавішої праці, а друге докладних протоколів про працю, а потім в 1950 році у новій книжці звітів прийде і гарний звіт також тих що тепер у чимось були не дописали чи занедбали.

Перечитайте книжку зо звітами за роки 1946, 1947, 1948 і тримайте у своїй бібліотеці, як зразок, як писати звіди смелення. Навіть обговоріть книжку на мітингу і скажіть, котрий — один або більше — із звітів вам найбільш подобався.

Друга книжка — Світовий Конгрес Українського Жіноцтва — інтересна для ширшого загалу. Вже самою обкладинкою вирізняється **Памяткова Книжка** серед книжок. Це є гарна мистецька праця артиста маляря Миколи Бутовича.

Частину книжки займають оголошення які помогли покрити кошти видання, але перша половина вміщає дуже інтересні й дуже гарно і старанно оброблені статті, а насправді ряд доповідей (рефератів), які можна використати на сходинах або культурних вечорах товариств хоча б цієї зими, а також варта перечитати кож-

Зо звіту ми довідалися що відділ за час свого існування мав \$8,000 прибутку, з чого жертвував на народні цілі \$6,000 а коло \$2,000 ще має в касі. Прибутки були головню культурних вечорів і забав, про які довгі роки дбала председателька Войтович яка недавно померла.

Працюйте, сестри, й дальше так гарно, уладжуйте культурні вечорі, а певно що ваша праця принесе гарні успіхи.

А. Г. Біловус

ному щоб познайомитися з важливими темами на які пишуть авторки статей.

Подаємо оце зміст **Памяткової Книжки СКУЖ**:

1 — Передне слово
2 — Праця Ділового Комітету СКУЖ

3 — Жіноча організація в Галичині до світової війни 1939 — Марія Струтинська (Австрія)

Союз Українок Америки — самостійна жіноча організація (1925 — 1948) — Олена Лотоцька

4 — Союз Українок Канади — Н. Л. Когуцька

5 — Обеднання Українських Жінок на еміграції (ОУЖ), його побудова і праця — Ірина Павликовська (Німеччина)

6 — Український Жіночий Пласт на еміграції

7 — Жіноча Секція УДК. в Нью Йорку

8 — Звідомлення жінок в Українським Допомоговим Комітеті в Буенос Айрес (Аргентина)

9 — Українська жінка у визвольних змаганнях народу — Дарія Ребет (Німеччина)

10 — Українська жінка як співтворець української літератури — Олена Кисілевська (Оттава, Канада)

11 — Українська жінка в образотворчому мистецтві — М. Г.

12 — Українська жінка в господарському житті Західної України (до 1939) — Лідія Бурчинська.

У **Памятковій Книжці** є багато ілюстрацій.

Ціна книжки 75 ц. разом з поштовою пересилкою. Замовлення посилати до Централі СВА.

МОСКОВСЬКА МОВА В РАДІО В КИЄВІ

Через залізну стіну продітається радіо із совітської тюрми народів.

Слухають закордоном радіо з Києва

Заповідачка веде розмову;
Скажіте, будьте любезни,
Міхаїл Яковлевич

Скажіте, будьте любезни,
Александр Іванович

І вся розмова йде по московському, наче у Москві або Ленінграді.

Таксамо по московськи промовляв в радіо голова обласного „виконкому” у Ворошиловграді, „малорос” Стеценко.

Бодай через радіо закордоном дізнаються, яку „національну політику” веде Москва в Україні.

Передплачуйте „Наше Життя”

СПОГАДИ ЖІНОК УЧАСНИЦЬ УПА

Заходом студентського гуртка вивчення суспільних проблем відбувся в Мінхені 1 листопада „Вечір спогадів учасників боротьби УПА. Виступали також дві жінки. Перша **Ярослава Мороз** прочитала спогад „Обабіч лінії Керзона” Змалювала кордон, його укріплення, перехід границі, умовини на пограниччі Закарпаття і в Західній Україні. Спогад був цікавий, ілюстрований, фрагментами переходу через границю і характеристикою відношення наших селян до революційно-визвольного руху.

Бунчужний Соколенко розказав наступ на містечко Бірчу, де в бою упав командир Коник. Про командира Яструба, що згинув 1945 в наступі на Стріліська Нові коло Львова, оповів командир Степан Голяш. **Надія Партикевич** прочитала спогад про святкування 1 листопада в рядах УПА в 1947. Командир Пріра зворошливо говорив про наших найменших.

З творчості повстанських поетів і письменників продеклямувала Н. Партикевич з великим чуттям та доброю дикцією, невідомі поезії „Ліс”, „Привид партизана”, „Маги”.

Я Мороз прочитала оповідання „В житті” Осипа Позичанюка-Шугая, що згинув в рядах УПА. Вечір закінчено повстанськими піснями при супроводі бандури. Приявні відійшли з вірою в перемогу нашої правди над большевицьким насильством.

ПІСНЯ ВОЯКІВ УПА

Хай землю виорють гранати,
Під волі виорють тосів
Побачите в жнива дівчата,
Нас партизанів косарів.

На грудях кулеметна лента,
В руках граната і наган,
І дармо тобі дівча сниться,
Твій милий свої волі пан.

І шкода сліз і шкода жасів,
Бо ти осталась не одна,
Я знайду собі кращу кралю,
А краля пишна, то війна.

Війна падка, рум'яне личко,
Вона за смерть дає любов
І дармо тобі дівча сниться,
Що я вернувся живий і здоров.

Там кінь стоїть, гризе уздечку
Іди спитай його сама
Чому на ньому сиділочко,
А твого милого нема

Твій милий десь далеко в лісі
Лежить в терновому вінку,
Згадай його хоч раз у пісні,
У тихий вечір у садку.

А другий милий запитає,
Про кого пісня та сумна?
Ти не скажи йому, нехай не знає
Ту тайну знаєш, лиш ти одна...

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

за жовтень, листопад, до 2 грудня, 1948

Владна рінна і фонд організаційний:

Відділ 8, Бронкс	15.00
Відділ 15, Честер, Па.	20.00 5.00
Відділ 43, Вайтстоун, Н. Й.	15.00
Відділ 44, Бостон	5.00
Відділ 49, Бофало	15.00
Відділ 58, Детройт	5.00

Пресовий фонд:

Відділ 2 Честер, Па., збірка	5.00
Відділ 14 Клівленд	10.00
Відділ 29 Вунсакет	10.00
Даніло і Марія Павлюк Рочестер	10.00
Павлина Панамаренко, збірка	10.00
Марія Івашко, Фулджертон, Па.	10.00
Броніслава Стеткевич, Нью Йорк	5.00
Марія Буцак Манчестер, Н. Й.	3.00
Марія Сена, Детройт	3.00
Анна Патра, Гемпсрем	3.00

По 1.00: Катер. Коленяк, Марія Колісник, Марія Липська, Розалія Вещаль, Ксенія Чабарин, Анна Бутрин, Юлія Левкович.

Фонд ведання творів Лесі Українки:

Конвенційний фонд:

Відділ 8, Бронкс	10.00
Відділ 15, Честер	10.00

Конгресовий фонд СКУЖ

Збірка на зборах Гол. Управи СВА	21.00
Відділ 14 СВА, Клівленд	10.00
Відділ 53 СВА, Клифтон Гаутс, Па.	10.00
Аннета Л. Кмєць, Йонкерс	10.00
Золотий Хрест, відд. 53, Сиракуз	10.00
Золотий Хрест, відд. 14, Дірборн	10.00
Золотий Хрест, відд. 8, Клівленд	10.00
Юлія Гомліцька, Нью Йорк	10.00
Анастасія Мордус, Лос Анджелес	10.00
Ірина Гонсет, Лос Анджелес, Кал.	5.00
Олена Мельник, Лос Анджелес	5.00
Марія Чернецька, Нью Йорк	5.00
Павлина Дерек, Форест Гілла	5.00
Марія Черіба, Детройт	5.00
Савеля Стечишин, Саскатун, Саск.	5.00
Анна Сенків, Клифтон Гайтс, Па.	5.00

На кошти приїзду європейських делегаток

Відділ 20 СВА Філадельфія з каси	10.00
Відд. 20 СВА Філадельфія, збірка на зборах	17.50

Зложили по 1.00: П. Панамаренко, А. Березницька, К. Ярош, М. Головата, С. Терлецька, А. Печинір, С. Паньків, М. Лучишин, К. Семен, А. Мелько, О. Даниківська, К. Даниківська, К. Коцюбайло, С. Пушкар, W. Хомин, С. Гарасимович. Дрібнеми 50 ц. — Разом 17.50.

Відділ 48 СВА, Філадельфія з каси 10.00.

Відділ 48 СВА, Філадельфія, збірка на зборах на фонд "Дітина і Мати" 20.00

Відділ 46 СВА, Філадельфія, на молоко дітям, збірка 14.00.

Розалія Мандзів, Клифтон Гайтс, Па. 3.00

Анна Сенків, Клифтон Гайтс, Па. 5.00

Анна Сенків, Клифтон Гайтс, на скятальців 5.00.

Роза Сенків, Клифтон Гайтс на тальців 1.00.

Ірина Стов, Клифтон Гайтс, на скятальців 1.00.

Розалія Вещаль, Вунсакет, Р. Ай. 5.00

Передплати прислали

Олена Штогрин, Філадельфія	9
Анна Настук, Юніон, Н. Дж.	5
Пелагія Бришк, Аллентаві, Па.	5
Павлина Панамаренко, Філадельфія	3
Анна Гуцка, Рочестер	3
Марія Демітик, Філадельфія	
Марія Марус, Нью Йорк	2
Марія Пастушак, Честер	2
Марія Федан, Арнолд, Па.	2
Анастасія Феданко, Олдіфанс, Па.	2

По і передплаті: Анна Патра, Кат. Коленяк, А. Корбінго, Анна Водак, Катер. Стефан, А. Шарко, М. Пастушак, Софія Хотов, Анна Ступковська, Е. Дорош, М. Сурман, І. Котовська, Пав. Гладий, М. Протопопич, Роз. Пусило, А. Гондович, А. Мє, А. Ковальчак, Анна Онуфрив, К. Цуцка, В. Душак, І. Флечук, А. Дє, Анна Сірко, Анна Іпатюк, Вів'яна, Пекан, Юлія Целевич, Цвєткова, Осип Мазєпа, Пав. Зенкі, Ю. Левков, Ю. Лєт, С. К. Степанкович, М. Чєрв, Стефан Чачєцько, М. Чєрв, Стефан Чачєцько, Марія Петренєв

ЗБІРКА НА КОНВЕНЦІЇ

СВА

На пресовий фонд "Нашого Життя" зложили пані:

Олена Степаник, Клівленд, Огайо	50.00
з нагоду 50-ліття своїх уродин	
Марія Федан, Арнолд, Па.	25.00
Марія Чошк, Філадельфія, Па.	25.00
Відділ 42 СВА, Філадельфія, Па.	25.00
Відділ 21 СВА, Бруклін	10.00
Марія Шемєрдяк, Шикаго, Ілл.	10.00
Розалія Пусило, Клівленд, Огайо	10.00
Софія Гуцка, Рочестер	10.00
Анна Посик, Нью Йорк	10.00
Катерина Мураль, Клівленд, Огайо	10.00
Марія Насєвич, Філадельфія	10.00
Дарія Кульчицька, Нью Йорк	10.00
А. Шиманська	10.00
М. Черіба, Детройт, Миш.	10.00
Відділ 46 СВА, Філадельфія	10.00
Павлина Бурдєл, Детройт	5.00
Агафія Галишин, Детройт	5.00
Анастасія Зєпко, Акрон, Огайо	5.00
Петронєля Пещох, Честер, Па.	5.00
Параскєвія Рубал, Честер, Па.	5.00
Анна Свансон	5.00
Укр. Гуманітарне Тов. Нью Йорк	5.00
Марія Федашин, Клівленд, Огайо	5.00
Софія Лазука, Клівленд, Огайо	5.00
Анна Сидорович	5.00
Євдокія Серєдинська, Нью Йорк	5.00
Марія Яєїнська, Детройт	5.00
М. Бучак	5.00
А. Мельник	5.00
Агафія Пастушин, Рочестер	5.00
Відділ 8 СВА, Бронкс	5.00
Марія Хомин, Філадельфія	2.50
Стефанія Пушкар, Філадельфія, Па.	2.50
Соля Микитка, Перт Амбой, Н. Дж.	2.00
Марія Горохівська, Філадельфія	2.00
О. Струк, Філадельфія, Па.	1.00

На Фонд Конгресу СКУЖ

Марі: Федан, Арнолд, Па.	50.00
Панство Стасюки, Нью Йорк	50.00
Дарія Кульчицька, Нью Йорк	25.00
Олена Стефанійк, Клівленд	10.00
М. Сілівська	10.00
Марія Чорній, Клівленд	5.00
Розалія Вещаль, Вунсакет, Р. Ай.	5.00
А. Сидорович	5.00
Емі: Слободин, Філадельфія	5.00
Пелагія Малиновська, Філадельфія	5.00
Марія Пулк, Акрон	5.00
Пелагія Гршчко, А. Па.	5.00

На кошти приїзду європейських делегаток

Марія Федан, Арнолд.	50.00

ЖІНОЧИЙ ХОР В РЕГЕНС-БУРГУ

Під проводом п. Кокодинської заложено в Регенсбурзі, в Німеччині, жіночий хор, що виїздить з концертами і по інших таборах скитальців. Хор співає народні пісні й виконує їх з почуттям і музичним смаком, що йому забезпечує успіх.

УВАГА!

Знімки з Світового Конгресу Українського Жіноцтва можна замовляти в **ALEX MYCHALUK PHOTO STUDIO** 5914 N. 11th Street Philadelphia 41, Pa. Phone GL 5-5273 Знімка 8 x 10 цалів коштує одного доляра

ДБАЙМО ПРО НАШЕ ЖИТТЯ

(Детройт, Миш.)

Хвальна Редакціє Нашого Життя,

Грошу помістить мої завваги щодо нашої газети Наше Життя, яким я дуже дорожу. Я була на конвенції СВА і почувла що пресовий фонд є замалий і я подумала що ось приходить добра нагода, а це Христове Різдво, коли жінки ідуть колядувати на всі потреби, так нехай незабудуть у січні і за Наше Життя. Як ми візьмємось по всіх відділах по цїлій Америці, я дуже певна що успіх буде і Централь СВА не мусить журитись, як покрити витрати на наш часопис.

Нумо, сестри, всі до праці. Заколядуймо на пресовий фонд органу СВА. Стараймося щоб нашу газету ще побільшити.

Я вірю що як усі підемо з колядою і також при кожній нагоді будемо пам'ятами про Наше Життя, то наша газета побільшиться, а ми всі будемо горді з того і будемо тишитися що маємо свій власний незалежний часопис, на славу нам жінкам і нашій славній організації СВА.

Марія Черіба

40,000 ВТІКАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ

Із совітської зони Німеччини, також з Чехословаччини, Польщі та інших країн за „залізною заслоною” втікають щомісяця по 40,000 осіб до американської і британської зони Німеччини, під охорону урядів держав в яких панує право і справедливість.

ЖЕРТВУЙТЕ ЩЕДРО НА СКИТАЛЬЦІВ

УКРАЇНСЬКА ВИРОБНИЧА КООПЕРАТИВА

"БАЗАР"

932 North Franklin Street, Philadelphia 23, Pa.

Telephone: MA 7-1392

влаштувала

Святочний Базар

з прекрасними дарунками на СВ. НИКОЛАЯ — РІЗДВО — НОВИЙ РІК великий вибір ляльок в українських строях для СТАРШИХ вишивані блюзки, скатерті, пояси, серветки, шалики, рушнички, народні хустки, хустинки, святочні картки, торбички, подушки — Оригінальні образи наших мистців —

СІДІТЬ СЕЛЯНУТИ БАЗАР ВІДКРИТИ ЩОДІН ДО 9 ГОД, ВЕЧОРА

ПОІЗДКА ДЕЛЕГАТОК

Централь СВА одержала до тепер запрошення на віча делегаток СКУЖ пп. Трини Павликовської і Дарії Ребет, від відділів і Окружних Рад СВА, в такому порядку:

5 грудня, в Нью Йорку, Н. Й., пополудні

5 грудня в Ньюарк, Н. Дж., ввечері

12 грудні у Брукліні

19 грудня в Гітсбургу, Па.

26 грудня в Честер, Па.

2 січня в Детройт, Миш. (в західній частині)

2 січня в Детройт, Миш. (у східній частині)

9 січня в Шикаго, Ілл. і Клівленд, О., зводити зголосити свою дату відповідно до проголошеного часу. Делегатки одержали теж запрошення до Канади і в цій справі Централь СВА робить потрібні старання. Всі дальші зголошення, просимо посилати на адресу:

Ukrainian National Women's League, 866 N. 7th St., Philadelphia 23, Pa

Phone: POPlar 5190

EMIL KULCHUSKY

NOTARY PUBLIC

REAL ESTATE INSURANCE

2231 Fairmount Ave.

PHILADELPHIA 30, PA.

МИХАЙЛО Ф. НАСЕВИЧ

Перший Український ПОГРЕБНИК

на Філадельфію й околицю

MICHAEL F. NASEVICH

N.E. Cor. Franklin & Brown PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARket 1320

Обслуга в день і ночі